

**Prognoza oddziaływania na środowisko
projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego dla obrębu Mikoszowa
w gminie Żarów**

Opracował:

mgr inż. Krzysztof Okraśiński

Krzysztof Okraśiński

Świdnica, 2017- 2018 r.

*Zielone Oko s.c., ul. Armii Krajowej 25 lok. 7, 58-100 Świdnica
tel. 74 / 6606690, tel. kom. 502 171 323, 519 188 211, faks: 74 / 6606502
email: biuro@zieloneoko.pl, www.zieloneoko.pl*

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE.....	4
I.1.	WSTĘP.....	4
I.2.	PODSTAWA PRAWNA.....	5
I.3.	ZAWARTOŚĆ	5
I.4.	METODOLOGIA.....	7
II.	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	9
II.1.	UWARUNKOWANIA PRAWNE ISTOTNE DLA OCENIANEGO DOKUMENTU.....	9
II.2.	USTALENIA OCENIANEGO DOKUMENTU	9
III.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBŁU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM.....	13
III.1.	POLITYKA I PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ	13
III.2.	DOKUMENTY KRAJOWE	16
III.3.	DOKUMENTY REGIONALNE I WOJEWÓDZKIE	18
III.4.	GMINNA POLITYKA OCHRONY ŚRODOWISKA	20
IV.	ANALIZA ZGODNOŚCI OCENIANEGO DOKUMENTU Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA	21
V.	ANALIZA UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH	22
V.1.	POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA GEOGRAFICZNA	23
V.2.	ZAGOSPODAROWANIE I UŻYTKOWANIE TERENU	23
V.3.	CHARAKTERYSTYKA INFRASTRUKTURALNA I GOSPODARCZA	25
V.4.	ZABYTKI I DOBRA KULTURY	25
V.5.	GLEBY I KOPALINY	25
V.6.	WODY POWIERZCHNIOWE	26
V.7.	WODY PODZIEMNE	28
V.8.	RYZYO WYSTĄPIENIA SUSZY I POWODZI.....	30
V.9.	KLIMAT I JAKOŚĆ POWIETRZA.....	30
V.10.	UWARUNKOWANIA AKUSTYCZNE	31
V.11.	UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE.....	32

VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	33
VI.1. PROBLEMY SYSTEMOWE.....	33
VI.2. GŁÓWNE WYZWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA W REJONIE MIKOSZOWEJ	33
VII. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	34
VII.1. ODDZIAŁYWANIE NA WODY POWIERZCHNIOWE	35
VII.2. ODDZIAŁYWANIE NA WODY PODZIEMNE.....	36
VII.3. MPZP A ADAPTACJA DO SKUTKÓW ZMIAN KLIMATYCZNYCH.....	37
VII.4. ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	38
VII.5. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ ŻYCIA I ZDROWIE LUDZI.....	38
VII.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI	39
VII.7. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE	40
VII.8. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ I DOBRA KULTURY.....	40
VII.9. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE I KLIMAT AKUSTYCZNY.....	41
VII.10. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE.....	42
VIII. WPŁYW NA ŚRODOWISKO W PRZYPADKU ODSTĄPIENIA OD REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	42
IX. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	43
X. ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	44
XI. INFORMACJE ISTOTNE DLA RAPORTÓW O ODDZIAŁYWANIU PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO.....	45
XII. PROPONOWANE METODY ANALIZY ŚRODOWISKOWYCH SKUTKÓW WDRAŻANIA OCENIANEGO DOKUMENTU.....	46
XIII. WNIOSKI	49
XIV. WYKORZYSTANE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE	50
XV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	52

I. WPROWADZENIE

I.1. WSTĘP

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (dalej: MPZP) dla obrębu Mikoszowa w gminie Żarów. Projekt MPZP został opracowany na zlecenie Gminy Żarów i został poddany strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Prognoza oddziaływania na środowisko jest podstawowym dokumentem merytorycznym sporządzanym dla potrzeb przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Celem przeprowadzenia tej OOS jest spełnienie wymogu prawnego oraz przeprowadzenie merytorycznej analizy takich zagadnień, jak:

- 1) analiza zgodności ocenianego dokumentu z celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, krajowym i regionalnym,
- 2) identyfikacja stanu tych elementów środowiska, które mają związek z zastosowaniem ustaleń wynikających z ocenianego dokumentu,
- 3) analiza środowiskowych skutków wdrożenia ustaleń ocenianego dokumentu,
- 4) analiza rozsądnych rozwiązań alternatywnych,
- 5) zaproponowanie działań mających na celu zapobieganie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko,
- 6) zaproponowanie sposobów monitorowania skutków stosowania ocenianego dokumentu pod kątem ochrony środowiska.

Analizując funkcję prognozy oddziaływania na środowisko, należy mieć na uwadze cel dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, wyrażony w art. 1:

- zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska,
- przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania zrównoważonego rozwoju.

Polskie przepisy (w ślad za wymaganiami prawa Unii Europejskiej) wskazują, że prognoza powinna zawierać **racjonalnie wymagane informacje**, z uwzględnieniem:

- obecnego stanu wiedzy i metod oceny,
- zawartości i poziomu szczegółowości planu lub programu,
- funkcji ocenianego dokumentu w procesie podejmowania decyzji,
- zakresu, w jakim niektóre sprawy mogą zostać właściwiej ocenione na różnych etapach tego procesu.

Dla określenia funkcji prognozy znamieny jest także art. 8 dyrektywy 2001/42/WE; wskazuje on, że ustalenia tego dokumentu powinny być uwzględnione w czasie przygotowania planu lub programu oraz przed jego przyjęciem lub poddaniem procedurze ustawodawczej, a także w dokumencie podsumowującym przebieg strategicznej OOS. To oznacza, że **w prognozie oddziaływania na środowisko muszą się znaleźć przede wszystkim te informacje, które mogą mieć wpływ na zapisy ocenianego dokumentu**

i na praktyczną realizację jego ustaleń – a zatem nie wszystkie, lecz tylko te które są istotne, umotywowane i mogą mieć realne przełożenie na treść dokumentu strategicznego będącego przedmiotem strategicznej OOŚ. Dyrektywa wymaga przedstawienia w prognozie informacji skupiających się na kwestiach związanych nie z każdym, lecz wyłącznie ze **znaczącym** wpływem na środowisko.

Należy podkreślić, że przedstawiona w niniejszej prognozie ocena dokumentu strategicznego nie jest tożsama z udzieleniem choćby wstępnej zgody na realizację przedsięwzięć (m.in. inwestycji) i innych fizycznych ingerencji w środowisko.

I.2. PODSTAWA PRAWNA

Zasadniczą podstawą prawną sporządzenia niniejszej prognozy oraz przeprowadzenia strategicznej OOŚ są przepisy prawa polskiego (ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, o udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, dalej: UOOŚ) i wspólnotowego (dyrektywa 2001/42/WE). Wynikają z nich m.in. następujące ustalenia:

- 1) przeprowadzenia strategicznej OOŚ wymagają projekty takich dokumentów, jak m.in. plany i programy dotyczące m.in. zagospodarowania przestrzennego i wykorzystania terenu (art. 3 ust. 2 dyrektywy 2001/42/WE, art. 46 UOOŚ),
- 2) w ramach strategicznej OOŚ sporządza się prognozę oddziaływania na środowisko (art. 5 dyrektywy 2001/42/WE, art. 51 UOOŚ),
- 3) prognoza oddziaływania na środowisko oraz dokument będący przedmiotem strategicznej OOŚ wymagają przeprowadzenia konsultacji ze społeczeństwem oraz odpowiednimi organami administracji (art. 6 dyrektywy 2001/42/WE, art. 54 UOOŚ),
- 4) procedura strategicznej OOŚ jest zintegrowana z procedurą oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 (art. 55 ust. 2 UOOŚ, art. 6 ust. 3 dyrektywy 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).

I.3. ZAWARTOŚĆ

Zawartość niniejszej prognozy jest zgodna z art. 51 ust. 2 UOOŚ. Przepis ten wskazuje, że prognoza oddziaływania na środowisko powinna:

- 1) zawierać:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
 - f) oświadczenie autora lub kierującego zespołem autorów o spełnieniu wymagań wymienionych w art. 74 ust. 2 UOOŚ (załącznik do niniejszego dokumentu);

2) określać, analizować i oceniać:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne – z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawiać:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Trzeba podkreślić, że przepisów określających zawartość prognozy nie można odczytywać w oderwaniu od przepisów określających jej funkcję; oznacza to, że dokument ten musi zawierać:

1) informacje racjonalnie wymagane, adekwatne do charakteru ocenianego dokumentu,

2) informacje, które mogą mieć faktyczne przełożenie na treść ocenianego dokumentu,

- a więc nie wszystkie informacje, lecz tylko te, które można uznać za racjonalnie wymagane.

Warto również zaznaczyć, że rolą oceny oddziaływania na środowisko nie jest analiza stricte formalno-legislacyjna odnosząca się do zasad techniki prawodawczej.

Zakres i stopień szczegółowości niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony w trybie art. 53 UOOS z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska we Wrocławiu (pismo z dnia 20.02.2017 r., znak: WSI.411.39.2017.DK) oraz z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Świdnicy (postanowienie nr 24.17 z dnia 09.02.2017 r., znak: ZNS.600.2.2017.EK).

I.4. METODOLOGIA

Prognoza składa się z czterech głównych merytorycznych bloków / filarów: charakterystyka ocenianego dokumentu, opis uwarunkowań strategicznych i środowiskowych mających znaczenie dla ocenianego MPZP, strategiczna ocena oddziaływań środowiskowych oraz katalog rekomendacji w zakresie udoskonalenia ocenianego dokumentu i monitorowania skutków jego wdrażania.

Materiałem wyjściowym do analizy był projekt MPZP przekazany wykonawcy niniejszej prognozy. Pierwszym zasadniczym krokiem analizy środowiskowej była analiza uwarunkowań prawnych i strategicznych mających znaczenie dla ocenianego dokumentu. Kolejnym działaniem było pozyskanie informacji o poszczególnych komponentach środowiska z dokumentów źródłowych o charakterze przekrojowym, danych opracowywanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (dalej: PMŚ) koordynowanego przez służby Inspekcji Ochrony Środowiska oraz danych o obszarach ochrony przyrody. Przy opisie uwarunkowań środowiskowych skupiono się na tych zagadnieniach tematycznych, które mają znaczenie dla oceny skutków realizacji analizowanego projektu PPSS (zgodnie z dyspozycją art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. b UOOS, wedle którego prognoza oddziaływania na środowisko powinna określać stan środowiska wyłącznie na obszarach objętych przewidywanym i znaczącym oddziaływaniem). Dane te pozwoliły na zidentyfikowanie zasadniczych uwarunkowań środowiskowych mających merytoryczny związek z ustaleniami ocenianego dokumentu.

Wyniki tej oceny były wstępnym krokiem do weryfikacji ocenianego dokumentu pod kątem tego, czy jego ustalenia są adekwatne do uwarunkowań strategicznych i środowiskowych w obszarze objętym ustaleniami MPZP i w jego sąsiedztwie. Ustalenia te prowadzone były równolegle z oceną oddziaływań na środowisko, jakie będą się wiązały z praktycznym wdrażaniem ustaleń MPZP. Analizowano również opis skutków, które mogą wystąpić w przypadku odstąpienia od przyjęcia MPZP. Uwzględniono zasadę zapisaną w art. 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska: „plany (...) dotyczące w szczególności (...) gospodarki przestrzennej (...) i wykorzystywania terenu powinny uwzględniać zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju”. Ponadto, ww. ustawa wskazuje w dziale VII m.in. następujące zasady:

- 1) w MPZP określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania powstawaniu zanieczyszczeń, zapewnienia ochrony przed powstającymi zanieczyszczeniami oraz przywracania środowiska do właściwego stanu;
- 2) w MPZP ustala się warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska;
- 3) w MPZP zapewnia się warunki utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalną gospodarkę zasobami środowiska;
- 4) w MPZP ustala się proporcje pozwalające na zachowanie lub przywrócenie na nich równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia;
- 5) przeznaczenie i sposób zagospodarowania terenu powinny w jak największym stopniu zapewniać zachowanie jego walorów krajobrazowych.

Powyższe zasady potraktowano jako część punktów odniesienia przy ocenie oddziaływania projektu MPZP na środowisko. Innymi punktami odniesienia były ustalenia opracowań ekofizjograficznych oraz dokumentów strategicznych dotyczących szeroko rozumianej polityki ochrony środowiska.

Kolejnym krokiem było sformułowanie rekomendacji odnośnie do uzupełnienia bądź zmiany treści ocenianego dokumentu. Działanie to zostało zintegrowane z zaproponowaniem rozwiązań eliminujących i minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko. Rekomendacje te wpłynęły na zmianę treści projektu MPZP. Niniejsza wersja prognozy oddziaływania na środowisko odnosi się już do tej wersji MPZP, która uwzględnia większość rekomendacji związanych z analizą środowiskową. Następnym etapem było sformułowanie propozycji monitorowania skutków wdrażania ustaleń MPZP pod kątem ochrony środowiska.

Stopień szczegółowości treści niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest adekwatny do charakteru treści MPZP. Oznacza to, że przeprowadzone analizy opierają się przede wszystkim na opisowej i jakościowej identyfikacji kluczowych oddziaływań, jakie mogą wystąpić w związku z praktycznym stosowaniem ustaleń MPZP. Szczegółowa analiza konkretnych działań i przedsięwzięć może być przeprowadzona jedynie na etapie postępowań administracyjnych (np. na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji udzielającej pozwolenia na budowę) oraz przy dokonywaniu zgłoszeń budowlanych. Niemniej, podczas prac nad niniejszą prognozą odniesiono się do opracowań ekofizjograficznych, inwentaryzacji przyrodniczych, prognoz oddziaływania na środowisko wykonanych dla dotychczas obowiązujących MPZP, przeprowadzono również wizje terenowe, analizy kartograficzne i kameralne.

W ramach prac nad niniejszą prognozą uwzględniono również nowy kontekst mający znaczenie dla prognozy oddziaływania na środowisko, który wynika z nowego przepisu obowiązującego od 01.01.2017 r. Chodzi o art. 66 ust. 1 pkt 11a UOOS, wedle którego „raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać (...) odniesienie się do celów środowiskowych wynikających z dokumentów strategicznych istotnych z punktu widzenia realizacji przedsięwzięcia” – a cele środowiskowe pośrednio wynikają właśnie z MPZP. Ponadto, w art. 66 ust. 7 UOOS ustalono, że „Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien uwzględniać informacje o środowisku wynikające ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, istotne z punktu widzenia danego przedsięwzięcia”. Wobec powyższego, w niniejszej prognozie zawarto treści mające znaczenie dla przyszłych postępowań administracyjnych, w ramach których będzie przeprowadzana ocena oddziaływania na środowisko.

II. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

II.1. UWARUNKOWANIA PRAWNE ISTOTNE DLA OCENIANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (MPZP) jest aktem prawa miejscowego, który określa przeznaczenie, warunki zagospodarowania i zabudowy terenu, a także rozmieszczenie inwestycji celu publicznego. Zawartość MPZP powinna być zgodna z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (Dz.U. 2003 nr 164 poz. 1587).

MPZP przyjmowany jest w drodze uchwały rady gminy, która poprzedzona jest przeprowadzeniem konsultacji społecznych oraz pozyskaniem stanowisk (opinii i uzgodnień) wielu podmiotów, w tym m.in. organów ochrony środowiska i zdrowia publicznego. Ponadto, przyjęcie MPZP powinno być poprzedzone przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

MPZP powinien być zgodny ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a tym samym – z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa. Obowiązujące Studium zostało przyjęte uchwałą nr XXXIX/301/2013 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 29.08.2013 r. (zmienione uchwałą nr XI/92/2015 z dnia 02.07.2015 r.), która była poprzedzona przeprowadzeniem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W kontekście celu wykonania niniejszej prognozy warto podkreślić, że zakres ustaleń możliwych do zapisania w MPZP jest ograniczony przepisami prawnymi, a jego treści nie można odczytywać w oderwaniu od przepisów dot. ochrony środowiska, budownictwa, bezpieczeństwa pożarowego i innych. Oznacza to, że brak uwzględnienia w projekcie MPZP jakichś aspektów nie oznacza, że zostały one zignorowane – bowiem mogą być one uregulowane przepisami prawa materialnego.

II.2. USTALENIA OCENIANEGO DOKUMENTU

MPZP będący przedmiotem oceny dotyczy obszaru wsi Mikoszowa w gminie Żarów. Celem ocenianego MPZP jest stworzenie podstaw formalno-prawnych do ustalenia przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenu oraz sposobu zabudowy w granicach planu w tym:

- 1) zapewnienie odpowiedniego sposobu realizacji ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- 2) ochrona przed niepożądanymi przekształceniami przestrzeni zurbanizowanej,
- 3) ochrona istniejących zespołów zieleni oraz walorów środowiskowych,
- 4) kształtowanie przestrzeni publicznych,
- 5) uporządkowanie i rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej,
- 6) poprawy standardów i warunków życia w zabudowie istniejącej m.in. poprzez poprawę układu komunikacyjnego.

Oceniany dokument ma zastąpić dotychczas obowiązujące plany miejscowe dla obrębu (wsi) Mikoszowa, które zostały przyjęte w następujących aktach prawnych – uchwałach Rady Miejskiej w Żarowie: uchwała nr XLII/199/2009 z dnia 31 marca 2009 r. oraz uchwała nr XI/62/2011 z dnia 30 czerwca 2011 r. Ww. plany były poddane procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Podstawą przystąpienia do sporządzenia MPZP była uchwała nr XXVIII/214/2016 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 27 października 2016 r. W jej uzasadnieniu zapisano, że „ustalenia aktualnie obowiązujących planów miejscowych w dużej mierze nadal są zasadne, jednakże nie pozwalają na realizację nowych założeń urbanistycznych i inwestycyjnych. Natomiast opracowanie nowego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwoli na realizację ustaleń obowiązującego Studium”.

Mając na uwadze fakt, że projekt MPZP będzie przedmiotem opiniowania i konsultacji społecznych wspólnie z niniejszą prognozą, uznano że w tekście prognozy wystarczające będzie przedstawienie graficznej części planu w formie załącznika do niniejszej prognozy oraz syntetyczny opis najważniejszych ustaleń ocenianego MPZP:

1. Dokument podzielono na 3 rozdziały: I – Przepisy ogólne (§1-4), II – Ustalenia dla całego obszaru objętego planem (§5-17), III – Ustalenia szczegółowe (§18–31) oraz IV – Ustalenia końcowe (§32-33). Integralną częścią MPZP jest rysunek planu w skali 1:1 000.
2. Wskazane w powyższych podpunktach zmiany są zgodne z obowiązującym studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, które przyjęto uchwałą nr XXXIX/301/2013 Rady Miejskiej w Żarowie z dnia 29 sierpnia 2013 r.
3. §5 wprowadza szczegółowe ustalenia w zakresie ochrony środowiska w odniesieniu do następujących aspektów:
 - 1) dokonano klasyfikacji terenów pod kątem standardów akustycznych;
 - 2) wprowadzono zapisy dot. ochrony drzew i krzewów, w tym: szpalerów drzew przydrożnych oraz zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych;
 - 3) wprowadzono zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii;
 - 4) zapisano, że uciążliwość związana z działalnością prowadzoną w obrębie poszczególnych działek nie może powodować ponadnormatywnego obciążenia środowiska naturalnego poza granicami działki, do której inwestor posiada tytuł prawny;
 - 5) wprowadzono zapisy na temat retencjonowania wód opadowych i roztopowych.
4. §8 określa zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków (w tym: stanowiska archeologiczne) oraz dóbr kultury współczesnej; obejmuje się ochroną konserwatorską zabytki nieruchome wpisane do wojewódzkiej i gminnej ewidencji; przepis wyznacza też strefę ochrony konserwatorskiej – obserwacji archeologicznej, w której granicach ustanowiono stosowne zapisy ochronne.

5. W §9 określono wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych; wyznaczono te przestrzenie w liniach rozgraniczających dróg oraz dopuszczono lokalizację zieleni oraz lokalizację tymczasowych obiektów handlowo – usługowych.
6. W §10 ustalono szczegółowe zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu (m.in. w zakresie materiałów, kolorystyki i geometrii dachów, rodzajów elewacji, gabarytów obiektów budowlanych oraz zapewnienia miejsc do parkowania pojazdów).
7. W §11 wprowadzono zapisy mówiące o położeniu obszaru objętego MPZP w odniesieniu do granic jednolitych części wód oraz do terenu górniczego, obszaru górniczego i terenu udokumentowanego złoża granodiorytu.
8. W §12 określono szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości.
9. W §13 ustalono szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu:
 - 1) wzdłuż terenów wód powierzchniowych śródlądowych ustala się pas wolny od nowej zabudowy o szerokości 3 m (liczonej od górnej krawędzi skarp);
 - 2) wprowadzono zakaz zabudowy dla terenów rolnych oraz terenów wód powierzchniowych; zakaz ten nie dotyczy melioracji wodnych, przeciwpowodziowych i przeciwpożarowych, obiektów i urządzeń oraz sieci infrastruktury technicznej, a także dróg dojazdowych do gruntów rolnych;
 - 3) w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią odwołano się ogólnie do przepisów z zakresu prawa wodnego (nie wprowadzono zakazu realizacji zabudowy).
10. W §14 określono zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji; w kontekście ochrony środowiska należy odnotować dopuszczenie ciągów rowerowych w liniach rozgraniczających dróg KDZ i KDD.
11. W §15 określono zasady modernizacji, rozbudowy i budowy infrastruktury technicznej; odnotować należy następujące ustalenia kluczowe z punktu widzenia środowiska:
 - 1) ustalono odprowadzenie ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej; do czasu realizacji systemu kanalizacyjnego dopuszczono możliwość gromadzenia ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, pod warunkiem spełnienia obowiązujących w tym zakresie przepisów; wskazano, że na terenach wyposażonych w kanalizację sanitarną wszystkie obiekty, w których mogą powstawać ścieki bytowe, powinny być niezwłocznie podłączone do tej kanalizacji;
 - 2) w zakresie gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi ustalono odprowadzenie wód z zastosowaniem studni chłonnych, zbiorników retencyjno-odparowujących, sieci kanalizacji deszczowej lub odprowadzenie wód do cieków i zbiorników wodnych; ustalono także stosowanie rozwiązań technicznych służących zatrzymaniu wód opadowych i roztopowych z połąci dachowych i terenów utwardzonych oraz ich czasowe retencjonowanie w obrębie posesji;
 - 3) w zakresie systemu elektroenergetycznego oraz systemu zaopatrzenia w ciepło: dopuszczono zaopatrzenie w energię elektryczną z sieci elektroenergetycznej oraz z urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, o mocy nieprzekraczającej 100kW, przy czym w odniesieniu do urządzeń wykorzystujących

energię wiatru dopuszczono urządzenia o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu odnawialnych źródeł energii.

12. W rozdziale III zapisano szczegółowe ustalenia dla poszczególnych jednostek planistycznych, określając ich przeznaczenie podstawowe i uzupełniające, ustalając rodzaj zabudowy, a także kierunki orientacji, parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu (w tym: minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej). Odnotować należy następujące ustalenia kluczowe z punktu widzenia środowiska: ustalono minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej w następujący sposób:

- a) 20% dla MN4, MN8, MN12, MU3, MU4, MU5, RM5, RM6, RM7, RM9
- b) 30% dla MN1, MN2, MN3, MN12, RM2, RM3, RM4, RM8
- c) 40% dla MN5, MN6, MN9, MN10, MN11, MN13, MN14, RM1, RM10;
- d) 35% dla MU1, MU2, MU6;
- e) 75%; dla US1
- f) 5% dla terenu E1
- g) 80% - dla terenu ZP1.

III. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU WSPÓLNOTOWYM, KRAJOWYM I REGIONALNYM

III.1. POLITYKA I PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ

Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego

Podstawowym dokumentem określającym cele ochrony środowiska na szczeblu Unii Europejskiej jest Wspólnotowy Program Działań w Zakresie Środowiska Naturalnego. VII Program pn. „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety” został przygotowany przez Komisję Europejską i przyjęty przez Parlament Europejski i Radę w dniu 20.11.2013 r. Program stanowi nadrzędne ramy dla polityki ochrony środowiska do 2020 r. Określono w nim priorytetowe cele, jakie UE i państwa członkowskie mają osiągnąć:

- 1) ochrona, zachowanie i poprawa kapitału naturalnego Unii;
- 2) przekształcenie Unii w zasobooszczędną, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną;
- 3) ochrona obywateli Unii przed związanymi ze środowiskiem obciążeniami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrostanu;
- 4) maksymalizacja korzyści płynących z prawodawstwa Unii w zakresie ochrony środowiska;
- 5) poprawa dowodów stanowiących podstawę polityki ochrony środowiska;
- 6) zabezpieczenie inwestycji na rzecz polityki ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianie klimatu oraz urealnienie cen;
- 7) poprawa uwzględniania aspektu ochrony środowiska i zwiększenia spójności polityki;
- 8) wspieranie zrównoważonego charakteru miast Unii;
- 9) zwiększenie efektywności Unii w przeciwdziałaniu regionalnym i globalnym wyzwaniom w zakresie ochrony środowiska.

Oceniany projekt MPZP uwzględnia cele strategiczne ww. Programu. Wyraża się to w szczególności poprzez ustalenia odnoszące się do ochrony bioróżnorodności i krajobrazu, retencjonowania wód opadowych i roztopowych, a pośrednio – do adaptacji do zmian klimatycznych. Aby ocena ta pozostała aktualna na etapie praktycznego wdrażania MPZP, niezbędne jest zadbanie o wysoki poziom dbałości o ochronę środowiska na etapie prowadzonych postępowań administracyjnych.

Plan ochrony zasobów wodnych Europy

14 listopada 2012 r. Komisja Europejska przedstawiła Plan ochrony zasobów wodnych Europy – strategię zmierzającą do zapewnienia wystarczającej ilości wody dobrej jakości, aby zaspokoić zapotrzebowanie ze strony ludności, gospodarki i środowiska. Dokument ma charakter politycznej reakcji UE na obecne i przyszłe wyzwania w dziedzinie gospodarki wodnej, której celem jest zapewnienie wystarczającej dostępności wód o dobrej jakości oraz zrównoważonego i sprawiedliwego korzystania z wód do 2050 r.

Aby zrealizować cel Ramowej Dyrektywy Wodnej polegający na osiągnięciu dobrego stanu wód, przedstawiono trójstopniową strategię:

- 1) poprawa wdrażania obecnej polityki wodnej UE dzięki pełnemu wykorzystaniu możliwości obecnych przepisów - na przykład szersze wykorzystywanie środków w zakresie naturalnego potencjału retencyjnego;
- 2) zwiększenie integracji celów polityki wodnej z innymi powiązanymi obszarami polityki, np. rolnictwem i transportem;
- 3) uzupełnienie luk w obecnym prawodawstwie, zwłaszcza w zakresie rozwiązań potrzebnych do zwiększenia efektywności gospodarowania wodami.

Oceniany dokument (MPZP) podejmuje wyzwania stawiane przez ww. Plan, w szczególności w zakresie odnoszącym się do ochrony naturalnej retencji wodnej.

Unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.

3 maja 2011 r. Komisja Europejska przedstawiła 10-letnią strategię ochrony i poprawy stanu różnorodności biologicznej w Europie. Ma ona na celu odwrócenie tendencji do utraty różnorodności biologicznej i przyspieszenie przejścia UE na ekologiczną gospodarkę efektywnie korzystającą z zasobów. Strategia obejmuje sześć celów, które dotyczą głównych czynników wpływających na utratę różnorodności biologicznej i mają zmniejszyć kluczowe zagrożenia dla przyrody i usług ekosystemowych w UE. Strategia formułuje:

- 1) wizję na rok 2050: różnorodność biologiczna w Unii Europejskiej oraz funkcje ekosystemowe będą chronione i zostaną odpowiednio odtworzone ze względu na wartość różnorodności biologicznej samej w sobie oraz ich fundamentalny udział w zapewnianiu dobrobytu człowieka i koniunktury gospodarczej, tak aby uniknąć katastrofalnych zmian wywołanych przez utratę różnorodności biologicznej”;
- 2) przewodni cel na rok 2020: „Powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemu w UE do 2020 r. oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu, a także zwiększenie wkładu UE w zapobieganiu utracie różnorodności biologicznej na świecie”.

Cele Strategii skupiają się wokół następujących wyzwań:

1. Powstrzymanie pogarszania się stanu wszystkich gatunków i siedlisk objętych unijnym prawodawstwem w dziedzinie ochrony przyrody oraz osiągnięcie znaczącej i wymiernej poprawy ich stanu.
2. Do 2020 r. ekosystemy i ich funkcje zostaną utrzymane i wzmocnione poprzez ustanowienie zielonej infrastruktury i odbudowę co najmniej 15 % zdegradowanych ekosystemów.
3. Do 2020 r. maksymalizacja obszarów rolnych, które są objęte środkami związanymi z różnorodnością biologiczną na mocy wspólnej polityki rolnej, tak by zapewnić zachowanie różnorodności biologicznej i wymierną poprawę stanu ochrony gatunków i siedlisk, które zależą od rolnictwa lub podlegają jego wpływowi.
B) Lasy: Do 2020 r. przyjęcie planów urządzenia lasów lub równoważnych instrumentów, zgodnie ze zrównoważoną gospodarką leśną.
4. Do 2020 r. zidentyfikowanie i priorytetowe traktowanie inwazyjnych gatunków obcych i dróg ich przedostawania się, kontrola lub eliminacja gatunków o znaczeniu

priorytetowym, zarządzanie ich drogami przedostawania się w celu zapobiegania wprowadzaniu i osiedlaniu się nowych inwazyjnych gatunków obcych.

Oceniany w niniejszej prognozie projekt MPZP częściowo sprzyja realizacji celów strategicznych Strategii, bowiem uwzględnia wymagania ochrony przyrody ożywionej oraz dbałość o jak największe zachowanie funkcji ekosystemowych. Przewidziane w MPZP zmniejszenie areałów rolnych dla potrzeb ustanawiania terenów przeznaczonych pod produkcję i usługi (tereny PU) oraz usługi sportowe (US) będzie częściowo zrekompensowane wprowadzeniem rygorystycznych zasad w zakresie ochrony i wprowadzania zieleni oraz w zakresie ochrony właściwości retencyjnych.

Strategia UE w zakresie adaptacji do zmian klimatu

Dokument zawiera główne cele i kierunki dla działań dostosowawczych, które powinny być podejmowane przez poszczególne państwa UE. Strategia zwraca uwagę m.in. na konieczność podjęcia działań adaptacyjnych, przede wszystkim w obszarach o szczególnej wrażliwości na zmiany klimatu. Strategia koncentruje się na trzech kluczowych celach:

1. Wspieranie działań państw członkowskich: Komisja zachęca wszystkie państwa członkowskie do przyjęcia kompleksowych strategii adaptacyjnych.
2. Prowadzenie działań na poziomie UE polegających na wspieraniu adaptacji w kluczowych sektorach wrażliwych, takich jak rolnictwo, rybołówstwo i polityka spójności oraz zapewnieniu, że europejska infrastruktura stanie się bardziej odporna na zmiany klimatu.
3. Podejmowanie świadomych decyzji na wszystkich szczeblach decyzyjnych poprzez uzupełnienie braków w wiedzy na temat adaptacji.

W Polsce Rada Ministrów przyjęła w dniu 29.10.2013 r. „Strategiczny Plan Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”, tzw. SPA2020. Dokument ten wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020 i określa konkretne działania adaptacyjne, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację oraz podaje wskaźniki monitorowania i oceny realizacji przyjętych celów. Działania adaptacyjne zawarte w SPA2020 obejmują zarówno przedsięwzięcia techniczne, np. budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i ochrony wybrzeża, jak i zmiany regulacji prawnych, np. w systemie planowania przestrzennego ograniczające możliwość zabudowy terenów zagrożonych powodzią.

Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Osiągnięciu celu głównego mają służyć następujące cele:

Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska.

Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich.

Cel 3. Rozwój transportu w warunkach zmian klimatu.

Cel 4. Zapewnienie zrównoważonego rozwoju regionalnego i lokalnego z uwzględnieniem zmian klimatu.

Cel 5. Stymulowanie innowacji sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

Cel 6. Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających adaptacji do zmian klimatu.

W odniesieniu do celu nr 2 należy uszczegółowić, że SPA2020 formułuje 2 kierunki działań: „stworzenie lokalnych systemów monitorowania i ostrzegania przed zagrożeniami” oraz „organizacyjne i techniczne dostosowanie działalności rolniczej i rybackiej do zmian klimatu”.

Oceniany w niniejszej prognozie projekt MPZP sprzyja realizacji celów strategicznych zapisanych w strategiach adaptacji do zmian klimatycznych, ponieważ przyczynia się do ochrony zasobów wodnych (poprzez ochronę naturalnej retencji glebowej) oraz do rozwoju działań adaptacyjnych (wprowadzanie nowych nasadzeń).

III.2. DOKUMENTY KRAJOWE

Strategia Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko – perspektywa do 2020 r.

15 kwietnia 2014 r. Rada Ministrów przyjęła **Strategię Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko – perspektywa do 2020 r.** Celem głównym tego dokumentu jest zapewnienie wysokiej jakości życia obecnych i przyszłych pokoleń z uwzględnieniem ochrony środowiska oraz stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju nowoczesnego sektora energetycznego, zdolnego zapewnić Polsce bezpieczeństwo energetyczne oraz konkurencyjną i efektywną energetycznie gospodarkę. Cel ten będzie realizowany m.in. poprzez takie cele szczegółowe, jak:

- 1) zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska, w ramach którego określono takie kierunki interwencji, jak:
 - racjonalne i efektywne gospodarowanie zasobami kopalin,
 - gospodarowanie wodami dla ochrony przed powodzią, suszą i deficytem wody,
 - zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej, w tym wielofunkcyjna gospodarka leśna,
 - uporządkowanie zarządzania przestrzenią;
- 2) poprawa stanu środowiska, w ramach którego określono kierunki interwencji:
 - zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki,
 - racjonalne gospodarowanie odpadami, w tym wykorzystanie ich na cele energetyczne,
 - ochrona powietrza, w tym ograniczenie oddziaływania energetyki,
 - wspieranie nowych i promocja polskich technologii energetycznych i środowiskowych,
 - promowanie zachowań ekologicznych oraz tworzenie warunków do powstawania zielonych miejsc pracy.

Oceniany w niniejszej prognozie projekt MPZP sprzyja realizacji celów strategicznych zapisanych w Strategii, ponieważ przyczynia się do ochrony zasobów wodnych (poprzez ochronę naturalnej retencji glebowej) oraz do rozwoju działań adaptacyjnych (wprowadzanie nowych nasadzeń), a także wprowadza zapisy mające pozytywny wpływ na ograniczanie zanieczyszczeń u źródła.

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju (KPZK) jest podstawowym dokumentem określającym zasady polityki państwa w dziedzinie przestrzennego zagospodarowania kraju w perspektywie najbliższych kilkunastu lat. KPZK formułuje cel strategiczny: „Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w horyzoncie długookresowym”. Kładzie ona szczególny nacisk na budowanie i utrzymywanie ładu przestrzennego, formułuje także zasady i działania służące zapobieganiu konfliktom w gospodarowaniu przestrzenią.

W dokumencie określono 6 celów szczegółowych, m.in. kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski. Do jednych z najważniejszych zagadnień rozwijanych w KPZK należą jakość środowiska i rozwój energetyki. Bezpośrednie odniesienie do ochrony środowiska mają m.in.: cel 4 – Ochrona i racjonalne kształtowanie środowiska przyrodniczego (kształtowanie struktur przestrzennych oddziałujących hamująco na dewaloryzację środowiska przyrodniczego, tworzących warunki funkcjonalno-przestrzenne umożliwiające aktywną ochronę jego wartości, prowadzących do realizacji ekorozwoju), a także cel 5 – Ochrona dziedzictwa kulturowego (kształtowanie struktur przestrzennych umożliwiających ochronę krajobrazu kulturowego i pojedynczych zabytków przed zniszczeniem, degradacją, dewaloryzacją oraz podjęcie działań mających na celu udostępnienie dziedzictwa kulturowego społeczeństwu).

Oceniany projekt MPZP będzie sprzyjał realizacji celów KPZK poprzez uwzględnienie konieczności ochrony bioróżnorodności i krajobrazu oraz dbałość o ochronę naturalnej retencji wód opadowych i roztopowych.

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020

Celem głównym Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie ochrona ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, z jednoczesnym zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Cele szczegółowe Programu zakładają osiągnięcie w możliwie krótkim czasie (a następnie utrzymanie) poziomów dopuszczalnych i docelowych niektórych substancji w powietrzu atmosferycznym, określonych w dyrektywie 2008/50/WE i 2004/107/WE, a także osiągnięcie (do 2030 r.) stężeń niektórych substancji w powietrzu na poziomach wskazanych przez WHO oraz nowych wymagań prawnych. Wyzwaniem dla Polski jest w pierwszej kolejności osiągnięcie poziomów dopuszczalnych dla pyłu PM₁₀ i PM_{2,5} oraz poziomów docelowych dla B(a)P, a także niektórych innych substancji takich jak NO₂ oraz O₃, poprzez realizację działań naprawczych określonych w obowiązujących programach ochrony powietrza, a w rezultacie osiągnięcie poprawy jakości powietrza na terenie całej Polski.

Program zawiera „Plan działań na poziomie wojewódzkim i lokalnym”, który wskazuje m.in. na następujące działania priorytetowe:

- 1) przygotowanie i realizację gminnych planów gospodarki niskoemisyjnej (gmina Żarów opracowała taki dokument),
- 2) akcje uświadamiające mieszkańcom zagrożenia dla zdrowia związane z zanieczyszczeniem powietrza, a także działania informacyjne na temat pozytywnych aspektów zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych,
- 3) zwiększenie efektywności energetycznej budynków poprzez przeprowadzenie głębokiej termomodernizacji budynków, rozwój kogeneracji oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- 4) upowszechnianie (w tym: wsparcie finansowe) wysokosprawnych kotłów spełniających najwyższe wymagania w zakresie emisji przy wymianie i modernizacji starych urządzeń/instalacji małej mocy, służących do wytwarzania energii cieplnej lub energii cieplnej i energii elektrycznej dla odbiorców indywidualnych oraz mikro- i małych przedsiębiorstw.

III.3. DOKUMENTY REGIONALNE I WOJEWÓDZKIE

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Plany gospodarowania wodami (PGW) są narzędziem planistycznym, które ustanawia cele środowiskowe dla jednolitych części wód i ma usprawnić proces ich osiągania. PGW jest syntezą prac przeprowadzonych na obszarze dorzecza w cyklu planistycznym i zawiera m.in.:

- podsumowanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych,
- ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód i obszarów chronionych,

PGW podlega aktualizacji co 6 lat, co oznacza m.in. że cyklicznie weryfikowane są cele środowiskowe dla JCW oraz identyfikowane są przypadki koniecznych do ustanowienia odstępstw od uzyskania celów środowiskowych. Podstawowe ustalenia PGW w odniesieniu do jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych w rejonie opracowania są przedstawione w dalszej części tekstu. Wskazane w PGW cele środowiskowe powinny być osiągnięte przy pomocy działań wskazanych w tzw. „programie działań”, który w polskich warunkach jest zawarty w programie wodno-środowiskowym kraju (PWŚK). W odniesieniu do specyfiki analizowanego dokumentu warto wskazać, że PWŚK zakłada takie działania, jak m.in. budowa sieci kanalizacyjnej i regularny wywóz nieczystości płynnych.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego. Perspektywa 2020

Plan został przyjęty uchwałą nr XLVIII/1622/2014 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 27 marca 2014 r. Wskazuje on, że celami strategicznymi rozwoju przestrzennego województwa są m.in.:

- 1) umocnienie jego wewnętrznej i zewnętrznej integracji przestrzennej, społeczno-gospodarczej oraz infrastrukturalnej w powiązaniu z sąsiednimi regionami Polski, Czech

- i Niemiec oraz ukształtowanie Dolnego Śląska jako harmonijnie rozwiniętego, europejskiego regionu węzłowego o wysokim stopniu konkurencyjności i gospodarce opartej na wiedzy;
- 2) zintegrowana ochrona zasobów przyrodniczo-krajobrazowych i racjonalne ich wykorzystanie oraz udostępnienie, a także stworzenie spójnego, regionalnego systemu obszarów chronionych;
 - 3) zintegrowana ochrona i rewitalizacja zasobów dziedzictwa kulturowego oraz utrzymanie tożsamości i odrębności kulturowej regionu;
 - 4) harmonijny, zintegrowany rozwój przestrzenny i społeczno-gospodarczy;
 - 5) harmonizowanie rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego i aktywne przekształcanie pozostałych elementów systemu osadniczego województwa;
 - 6) efektywne wykorzystanie własnych zasobów województwa dla poprawy jakości życia i standardów zaspokajania potrzeb społeczeństwa.

W Planie podkreślono, że w ustalaniu zasad i sposobów zagospodarowania przestrzennego obowiązuje nadrzędność ochrony przyrody i krajobrazu oraz ścisłe przestrzeganie przepisów prawa i ustaleń dokumentów, określających zasady funkcjonowania obszarów chronionych oraz ich udostępniania dla potrzeb mieszkańców i gospodarki regionu. W skład tej strefy wchodzi: rezerваты przyrody, parki narodowe, obszary Natura 2000, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, otuliny obszarów chronionych, strefy ochrony uzdrowiskowej oraz obiekty zabytkowe ujęte na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO, pomniki historii i parki kulturowe. Pozostałe tereny województwa stanowią obszary równoważenia i ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu z rozwojem osadnictwa i gospodarki, w obrębie których stosuje się wysokie standardy środowiskowe przy planowaniu i realizowaniu inwestycji, wprowadzanie najlepszych dostępnych technik oraz wspiera proekologiczne przekształcenia w strukturze gospodarki, zmierzające do osiągnięcia planowanych celów środowiskowych i przeciwdziałaniu zmianom klimatycznym. Dla ochrony i poprawy stanu podstawowych komponentów środowiska i koordynacji działań w tym zakresie przyjęto w planie podstawowe kierunki i zasady zagospodarowania przestrzennego.

Oceniany projekt MPZP uwzględnia kwestie ochrony ekosystemów oraz naturalnej retencji. Dokument uwzględnia też wysoki poziom dbałości o ochronę krajobrazu a także zagrożenia związane z ryzykiem powodziowym. Tym samym można uznać, że MPZP jest zgodny z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2014 - 2017 z perspektywą do 2021 roku

Cel nadrzędny Programu sformułowano następująco: „Nowoczesna gospodarka (efektywne wykorzystanie zasobów), harmonijny, zintegrowany rozwój przestrzenny oraz społeczno-gospodarczy w atrakcyjnym środowisku naturalnym”. W odniesieniu do poszczególnych obszarów strategicznych przyjęto priorytety ekologiczne i przypisano

im cele szczegółowe i kierunki działań. Mając na uwadze specyfikę niniejszej prognozy, warto przywołać ustalenia dla priorytetu pn. „Aspekty ekologiczne w planowaniu przestrzennym”:

1. Cel długoterminowy do roku 2021: Kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa z zachowaniem równowagi ekologicznej pomiędzy wykorzystaniem walorów przestrzeni, a rozwojem gospodarczym (poprawa jakości życia i zachowanie wartości środowiska).
2. Cele krótkoterminowe do roku 2017
 - 1) zwiększenie efektywności prac związanych z planowaniem przestrzennym, w szczególności dotyczy to opracowań ekofizjograficznych oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
 - 2) prowadzenie racjonalnej polityki przestrzennej (kształtowanie przestrzeni), uwzględniającej wartości przyrodnicze i ład przestrzenny;
 - 3) uporządkowanie zarządzania przestrzenią.
3. Kierunki działań do 2017 roku
 - 1) opracowanie bądź aktualizowanie opracowań ekofizjograficznych;
 - 2) wprowadzanie precyzyjnych zapisów dotyczących terenów zielonych przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
 - 3) uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego zasad ochrony przyrody przy eksploatacji złóż na terenach cennych przyrodniczo;
 - 4) uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego złóż eksploatowanych i nieeksploatowanych, w tym także obszarów perspektywicznych i prognostycznych występowania kopalin;
 - 5) wprowadzanie obszarów zagrożenia powodziowego do planów i studiów zagospodarowania przestrzennego;
 - 6) uwzględnienie zalesień gruntów porolnych oraz ograniczeń związanych z zaopatrzeniem w wodę;
 - 7) właściwe planowanie przestrzenne, uwzględniające problemy związane z uciążliwością komunikacyjną (zagrożenie hałasem);
 - 8) stworzenie systemu planowania przestrzennego z uwzględnieniem aspektu krajobrazowego i wykorzystującego system informacji przyrodniczej i kulturowej;
 - 9) określenie zasad zmiany przeznaczenia terenu zapewniających bezpieczeństwo inwestycyjne przy uwzględnieniu wymogów ochrony środowiska i dóbr kultury;
 - 10) wdrożenie mechanizmów monitorowania i utrzymania ładu przestrzennego;
 - 11) opracowanie dokumentów planistycznych określających granicę rolno-leśną;
 - 12) uwzględnienie w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

III.4. GMINNA POLITYKA OCHRONY ŚRODOWISKA

Gminna polityka ochrony środowiska jest przedstawiona przede wszystkim w trzech następujących dokumentach:

1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (2013 i 2015 r.)

Studium zawiera szereg wskazań mających znaczenie dla strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, m.in.:

- 1) „należy (...) tworzyć strefy zieleni na terenach zainwestowanych (głównie przemysłowych i mieszkaniowych)”;
- 2) „ustala się skanalizowanie całego obszaru gminy”;
- 3) „tworzenie warunków technicznych i ekonomicznych powodujących zmianę nośników energii na mniej uciążliwe dla środowiska (...) przede wszystkim w gospodarstwach domowych”.

W ramach prac nad wykonaniem niniejszej prognozy wprowadzono do projektu MPZP zapisy gwarantujące wdrożenie prośrodowiskowych ustaleń Studium.

2. Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla gminy Żarów na lata 2010 - 2013 z perspektywą 2014 – 2017 (2010 r.)

Dokument nie zawiera wykazu konkretnych działań do realizacji, lecz przywołuje jedynie ogólne ustalenia wynikające z powszechnie obowiązujących aktów prawnych. Oceniany MPZP w żaden sposób nie koliduje z ustaleniami Programu ochrony środowiska, natomiast z pewnością wspiera realizację celów środowiskowych wynikających z tego dokumentu.

3. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Żarów (2015 r.)

Dokument wskazuje na konieczność realizacji m.in. następujących działań: termomodernizacji i rewitalizacji budynków, przebudowę i renowację świetlic wiejskich, poprawę bazy sportowo – rekreacyjnej, modernizację oświetlenia ulicznego, budowę ścieżek rowerowych. Oceniany MPZP wspiera realizację Planu i nie koliduje z jego ustaleniami.

IV. ANALIZA ZGODNOŚCI OCENIANEGO DOKUMENTU Z POLITYKĄ OCHRONY ŚRODOWISKA

Prognoza oddziaływania na środowisko powinna m.in.

- 1) zawierać informacje o powiązaniach ocenianego dokumentu z innymi dokumentami,
- 2) określać ustanowione cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Jak wykazano w poprzednim rozdziale, analizowany projekt MPZP przyczynia się do realizacji celów strategicznych dotyczących ochrony środowiska, gospodarki wodnej i adaptacji do zmian klimatycznych. Nie zidentyfikowano kolizji pomiędzy strategicznymi ustaleniami polityk środowiskowych a treścią MPZP.

W ramach prac nad niniejszą prognozą uwzględniono informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych przyjętych dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem OOŚ. Dokonano analizy prognoz dla innych programów i strategii powiązanych z ocenianym dokumentem, m.in.:

1. Prognozy oddziaływania na środowisko dla Strategii „Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko” oraz dla Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030.
2. Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji planu gospodarowania wodami oraz dla projektu planu zarządzania ryzykiem powodziowym (2015 r.).
3. Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektów rozporządzeń w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego i zlewni.
4. Prognozy oddziaływania na środowisko projektu wojewódzkiego programu ochrony środowiska oraz wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego.
5. Prognozy oddziaływania na środowisko dla gminnych dokumentów strategicznych (Studium, POŚ, PGN, wcześniejsze MPZP).

Ww. prognozy nie określają wytycznych dla innych dokumentów strategicznych (w tym – MPZP) oraz konkretnych wskazówek co do monitorowania oddziaływania wpływu strategicznych ustaleń MPZP na środowisko. Natomiast wnioski wyrażone w powyższych dokumentach wskazały, że oceniane dokumenty odzwierciedlają zapisy krajowych i unijnych aktów prawnych, umów międzynarodowych oraz dokumentów strategicznych odnoszących się do ochrony środowiska. Wykazano w nich także, że cele przyjęte w programach i strategiach w większości pozytywnie lub obojętnie oddziałują na poszczególne komponenty środowiska. Analizowany projekt MPZP pozostaje zgodny z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla, zatem można postawić wniosek, że również ustalenia prognoz oddziaływania na środowisko będą do siebie zbliżone.

V. ANALIZA UWARUNKOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

W niniejszym rozdziale wagę położono na zagadnienia mające związek z dokumentem będącym przedmiotem strategicznej OOS. Uwzględniono również zagadnienia adaptacji do zmian klimatycznych. Opis uwarunkowań środowiskowych został oparty przede wszystkim na następujących materiałach:

1. „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe: obręb Mikoszowa, gmina Żarów” (Zielone Oko s.c., 2017).
2. „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi: Wierzbna, Mrowiny, Łazany w gminie Żarów” (Pracownia Ekofizjografii Urbanistycznej, Kłodzko – Świdnica 2004).
3. „Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe. Miasto i gmina Żarów” (Projektowanie Urbanistyczne, Wałbrzych 2010).
4. „Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego (Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne, Wrocław 2005).
5. „Inwentaryzacja przyrodnicza Miasta i Gminy Żarów” (Krameko Sp. z o.o., Kraków 2010).
6. Dane Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Inspekcję Ochrony Środowiska.
7. Dane charakteryzujące zlewnię Bystrzycy oraz region wodny Środkowej Odry.

V.1. POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA GEOGRAFICZNA

Przedmiotem analizy jest obszar miejscowości (wsi) Mikoszowa, która leży w północno-zachodniej części gminy Żarów (powiat świdnicki, województwo dolnośląskie), na północny zachód od Żarowa. Wieś graniczy z miejscowościami: Łażany, Przyłęgów, Rusko i Jaroszków. Powierzchnia miejscowości Mikoszowa wynosi 470,38 ha. Miejscowość zamieszkuje około 160 osób.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Kondrackiego J. („Geografia regionalna Polski”, Warszawa 2001), analizowany obszar położony jest w prowincji Masyw Czeski, podprowincji Sudety z Przedgórzem Sudeckim, makroregionie Przedgórze Sudeckie, w środkowo-wschodniej części mezoregionu Wzgórza Strzegomskie.

Centralny obszar miejscowości Mikoszowa ma charakter równinny, jedynie północno-wschodnia zalesiona część terenu jest nieznacznie wyniesiona ponad poziom wsi, natomiast część południowo – wschodnia jest lekko obniżona. Średnia wysokość bezwzględna położenia wsi wynosi od 210 m do 220 m n.p.m.

V.2. ZAGOSPODAROWANIE I UŻYTKOWANIE TERENU

Wiodącym sposobem zagospodarowania analizowanego obszaru jest rolnictwo oraz funkcja mieszkaniowa. Teren osadniczy Mikoszowej tworzy zwarty obustronny ciąg zabudowań rozciągnięty wzdłuż dróg. Dominuje zabudowa jednorodzinna oraz zabudowa mieszkaniowa o charakterze wiejskim, w mniejszym stopniu wielorodzinna.

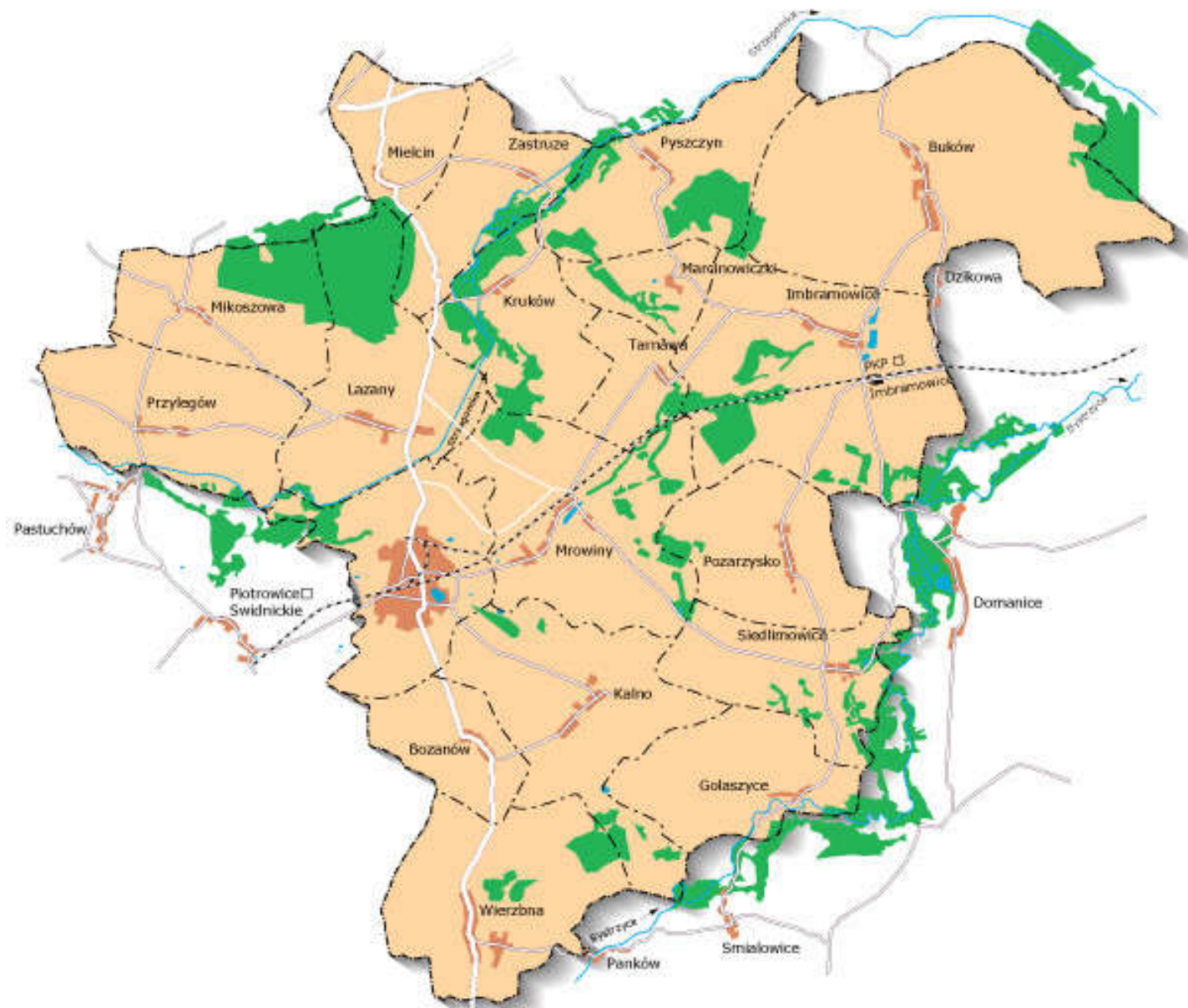
Teren osadniczy otaczają areały rolne; użytki rolne okalają centralną część miejscowości Mikoszowa. Mapa glebowo-rolnicza wskazuje na dominację kompleksu pszennego dobrego i wadliwego, a także użytków zielonych średnich (w centralnej części) i lasów (na wschodzie). Gleby wykorzystywane rolniczo w obrębie Mikoszowa są mało- i średnio podatne na erozję wietrzną, a także bardzo mało podatne na erozję wodną.

Północna część obrębu obejmuje niewielki fragment eksploatowanego złoża Rusko-Jaroszków (w którym wydobywane są gliny ogniotrwałe) i zwałowiska nadkładu ze złoża (zdecydowana większość powierzchni tych obiektów jest położona w obrębie miejscowości Jaroszków w gminie Strzegom). W zachodniej części zlokalizowane jest nieeksploatowane złożo Czernikowice (kruszywo naturalne).

Mapa sozologiczna wskazuje na to, że w północnej części miejscowości występują dwa zwałowiska odpadów hutniczych (wizja terenowa nie ujawniła ich istnienia w wyróżniający się krajobrazowo sposób), natomiast większą część obrębu stanowią grunty orne chronione.

We wschodniej części miejscowości zachowany jest zwarty kompleks leśny (według mapy sozologicznej znajduje się on w średnim stopniu uszkodzenia).

Ryc. 1. Położenie miejscowości Mikoszowa na tle gminy Żarów [źródło: um.zarow.pl]

V.3. CHARAKTERYSTYKA INFRASTRUKTURALNA I GOSPODARCZA

Wiodącą funkcją gospodarczą w Mikoszowej jest rolnictwo. Miejscowość jest dobrze skomunikowana z otoczeniem za sprawą dobrze rozwiniętej sieci dróg (choć stan części z nich jest z pewnością niezadowalający). Istnieją tu obiekty służące mieszkańcom w zakresie kilku potrzeb socjalnych (świetlica, teren rekreacyjno-sportowy). Istnieje tu wystarczająca dla potrzeb mieszkańców sieć energetyczna i wodociągowa (zasilana z ujęć we wsi Wierzbna). Zaopatrzenie w energię ciepłą odbywa się w oparciu o indywidualne źródła grzewcze. Fragmentarycznie istnieje sieć kanalizacji deszczowej, natomiast nie ma kanalizacji sanitarnej i gazociągu. Mikoszowa nie jest włączona w granice aglomeracji Żarów (wyznaczonej w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych). Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewiduje skanalizowanie całej gminy i odprowadzenie ścieków do oczyszczalni.

V.4. ZABYTKI I DOBRA KULTURY

Dokładny czas powstania wsi nie jest znany, szacuje się jednak że Mikoszowa powstała w ramach kolonizowania terenów w rejonie Strzegomki w XIII w.

Za najważniejsze zabytki w Mikoszowej można uznać pałac (pierwsza wzmianka o nim pochodzi z 1686 r.) oraz budynek dawnej szkoły (z 1892 r.). Pałac jest wyłączony z zakresu ustaleń MPZP.

Projekt MPZP będący przedmiotem niniejszej prognozy uwzględnia następujące zabytki nieruchome wpisane do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków:

- a) dawny budynek szkoły (Mikoszowa 5),
- b) dawny cmentarz poewangelicki (nieczynny).

W projekcie MPZP wymienia się również stanowiska archeologiczne wpisane do wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków.

Kierując się ww. uwarunkowaniami, projekt MPZP wyznacza strefę ochrony konserwatorskiej (obserwacji archeologicznej) i w stosunku do niej wprowadza stosowne ustalenia ochronne.

V.5. GLEBY I KOPALINY

Na terenie gminy Żarów, w tym także w obrębie Mikoszowa, dominują gleby brunatne właściwe i bielcowe wytworzone na lessach, pyłach ilastych i iłach. Obok nich występują mady i czarne ziemie właściwe (dolina Bystrzycy), a sporadycznie gleby szkieletowe powstałe z glin na skale metamorficznej. W okolicach Żarowa panują korzystne warunki morfologiczno - glebowe. Gleby występujące na tym obszarze należą do wysokich klas bonitacyjnych. Do klasy bonitacyjnej III A zalicza się ponad 70% areалу, do klasy II - 5,5%, pozostałe gleby to klasy: IV i V.

Obszar gminy leży na bloku Przedsudeckim, zbudowanym głównie ze skał metamorfiku kaczawskiego, w skład którego wchodzi metamorficzne skały łupkowe oraz intruzja granitu masywu Strzegom-Sobótka. Na utworach waryscyjskiego piętra tektonicznego zalegają osady piętra kenozoicznego złożone głównie ze skał trzeciorzędowych i czwartorzędowych. W obrębie piętra kenozoicznego rozpoznano na terenie gminy dwie duże jednostki tektoniczno – strukturalne: zrąb tektoniczny Strzegomia, w skład którego wchodzi głównie skały metamorficzne i granity oraz rów tektoniczny Roztoki-Mokrzyszowa, w obrębie którego osadzone zostały grube kompleksy skał trzeciorzędowych i czwartorzędowych

Na terenie gminy znajdują się liczne złoża surowców mineralnych, które przyczyniły się do rozwoju produkcji przetwórczej i przemysłowej w Żarowie. Są to:

- złoża kaolinu – rejon Żarowa
- surowce ogniotrwałe i ceramiczne, gliny ogniotrwałe - rejon Siedlimowic i Pożarzyska,
- węgiel brunatny - rejon Krukowa i Zastruża,
- kamień budowlany i drogowy - okolice Łażan, Siedlimowic, Gołaszyc i Góry Pyszczyńskiej,
- kruszywa naturalne (piaski i żwiry) w dolinie rzeki Strzegomki.

W pobliżu miejscowości (w obrębie Łażan oraz Jaroszków) prowadzona jest eksploatacja kopalin (granodioryt w Łażanach, gliny ogniotrwałe w Jaroszkowie). W rejonie miejscowości Żarów prowadzona jest także działalność przemysłowa w obrębie żarowskiej podstrefy Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

V.6. WODY POWIERZCHNIOWE

Analizowany obszar położony jest w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Środkowej Odry, w zlewni Bystrzycy, której dopływem jest Strzegomka.

Rzeka Strzegomka ma długość ok. 75 km; powierzchnia jej zlewni wynosi 566,1 km². Głównymi dopływami Strzegomki są Pełcznica i Czyżynka. Średni spadek cieku wynosi 3,1%; wskaźnik zalesienia w zlewni wynosi 18,9 %. Przepływy charakterystyczne obserwowane na wodowskazie w Łażanach w latach 1971-2010 wynoszą: SNQ= 0,87 m³/s, SSQ=2,28 m³/s, SWQ=25,2 m³/s, przy czym odnotowywana jest znaczna zmienność natężenia przepływu na przestrzeni miesięcy.

Południowa część obrębu Mikoszowa położona jest w obrębie Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) „Strzegomka od Pełcznicy do Bystrzycy” (kod: PLRW600020134899) o statusie „naturalnej części wód” i typie abiotycznym 20 (rzeka nizinna żwirowa). Analizowana JCWP ma długość 46,24 km; powierzchnia jej zlewni wynosi 104,42 km². Północna część obrębu Mikoszowa położona jest w obrębie JCWP „Dąbia” (kod: PLRW600016134876) o statusie naturalnej części wód. Dąbia jest dopływem Strzegomki. JCWP „Dąbia” ma długość 6,78 km; powierzchnia jej zlewni wynosi 12,82 km². Granica między zlewnią Strzegomki i Dąbi biegnie przez środek obrębu Mikoszowa. Oceniany MPZP nie wprowadza ustaleń mających duże znaczenie dla obydwu JCWP.

Odnosić należy fakt, że Mapa Podziału Hydrograficznego Polski wskazuje istnienie przepływających przez obręb Mikoszowa bezimiennych cieków będących dopływem Strzegomki i częściowo Dąbi.

Według obowiązującego Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, obowiązującym celem środowiskowym do uzyskania dla omawianych JCWP jest:

- 1) dobry stan wód (dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny);
- 2) nie pogorszenie stanu JCWP – co należy rozumieć jako nie pogorszenie klasy stanu (w szczególności stanu ekologicznego) JCWP.

Według PGW, osiągnięcie tego celu jest zagrożone w przypadku JCWP „Strzegomka od Pełcnicy do Bystrzycy”, w związku z czym w PGW ustanowiono derogację (odstępstwo) z art. 4 RDW pozwalającą na przedłużenie terminu osiągnięcia celów środowiskowych ze względu na brak możliwości technicznych.

Ponadto, niezbędne jest osiągnięcie celu środowiskowego dla obszarów chronionych, jakim jest (zgodnie z art. 38f ust.1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne) „osiągnięcie norm i celów wynikających z przepisów szczególnych na podstawie których te obszary zostały utworzone”. Wynika to z faktu, że w obręb analizowanej JCWP wchodzi następujące obszary ochrony przyrody: projektowany Specjalny Obszar Ochrony siedlisk PLH020103 „Łęgi nad Bystrzycą” oraz Park Krajobrazowy Doliny Bystrzycy (Mikoszowa jest położona poza ww. obszarami ochrony przyrody. Należy też pamiętać, że cały teren Polski ma status „obszaru zagrożonego eutrofizacją ze źródeł komunalnych”, a cały region wodny Środkowej Odry status „wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych”.

Na podstawie badań Inspekcji Ochrony Środowiska prowadzonych w latach 2010-2013 w punkcie pomiarowym „Strzegomka – ujście do Bystrzycy” (kod PL02S1401_1280), dokonano następującej klasyfikacji stanu rzeki:

1. Klasa elementów biologicznych: stan słaby

- Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO): 0,443 (stan dobry)
- Makrobezkręgowce bentosowe (indeks MMI): 0,579 (stan umiarkowany)
- Ichtyofauna: 0,649 (stan słaby)

2. Stan fizykochemiczny: poniżej stanu dobrego

(wartości fosforanów nie odpowiadające warunkom klasy II)

- zawiesina ogólna: 15,0 mg/l
- tlen rozpuszczony: 9,8 mg O₂/l
- BZT₅: 2,4 mg O₂/l
- OWO: 5,7 mg C/l
- twardość ogólna: 439,9 mg CaCO₃/l
- azot azotanowy: 3,39 mg N-NO₃/l
- azot ogólny: 4,79 mg N/l
- fosfor ogólny: 0,22 mg P/l
- fosforany: 0,362 mg PO₄/l

3. Stan ekologiczny: słaby

4. Stan chemiczny: poniżej dobrego

przekroczone normy dla benzoperylenu i indenopirenu

5. Stan JCWP: zły

Główną przyczyną złego stanu wód (w skali zlewni) jest zanieczyszczenie rzek ściekami komunalnymi, spływy powierzchniowe z terenów wykorzystywanych rolniczo i z terenów zurbanizowanych, depozycja zanieczyszczeń z atmosfery, przekształcenia hydromorfologiczne rzeki oraz zaburzenia reżimu hydrologicznego (w tym: znaczne wykorzystanie dyspozycyjnych zasobów wodnych).

V.7. WODY PODZIEMNE

Na terenie gminy Żarów występują dwa główne poziomy wodonośne: trzeciorzędowy i czwartorzędowy. Ten pierwszy jest wykorzystywany do ujmowania wody do spożycia dla gminy Żarów; składa się on z kilku pięter występujących w przedziale głębokości 15-40 i 25-60 m p.p.t. Poziom czwartorzędowy występuje w osadach akumulacji rzecznej i lodowcowej, głównie w dolinach rzecznych, jego średnia głębokość zamyka się w przedziale 0,6-2,5 m p.p.t. Występująca nieciągłość warstw izolujących (okna hydrogeologiczne) powoduje, że obydwa piętra wykazują łączność hydrauliczną i tworzą praktycznie jeden kompleks wodonośny – co nakazuje jak największą dbałość o wysoki poziom ochrony wód podziemnych.

Na analizowanym terenie występują również wody podziemne występujące w obrębie paleozoicznego piętra wodonośnego, które zgromadzone są praktycznie tylko w przypowierzchniowej warstwie zwietrzeliny granitowej. Charakteryzuje je też brak naturalnej izolacji i w związku z powyższym wymagają szczególnej ochrony. Obecnie nie przewiduje się ich gospodarczego wykorzystywania (ze względu na ich małą zasobność). Są to natomiast obszary zasilania użytkowych poziomów czwartorzędu i trzeciorzędu.

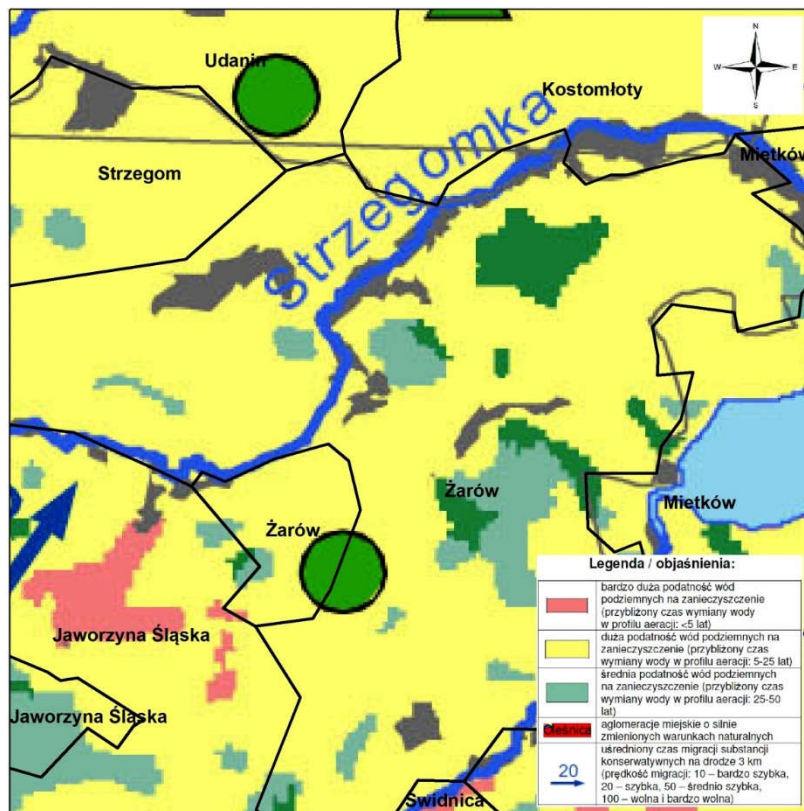
Wykonana w 2011 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska „Mapa wrażliwości wód podziemnych na zanieczyszczenie” przedstawia informacje na temat podatności wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni terenu. Wycinek „Mapy...” dla rejonu opracowania przedstawia rycinę nr 2; uwagę przykuwa kolor żółty w rejonie Mikoszowej, co wskazuje na dużą podatność wód podziemnych na zanieczyszczenie.

Konieczność dbałości o omawiany komponent środowiska potwierdzają również informacje wynikające z mapy hydrograficznej z 2016 r. (enviDMS) wskazując, że wody podziemne występują w rejonie Mikoszowej średnio na głębokości 1-5 m ppt, przy czym w rejonie cieku Dąbia oraz bezimiennego cieku będącego dopływem Strzegomki (przepływającego przez łążany) wody występują na głębokości zaledwie 1 m ppt. Mapa ta wskazuje również na słabą przepuszczalność gruntów (współczynnik filtracji 10^{-5} - 10^{-8} m/s). Ustalenia te są zbliżone do mapy hydrograficznej aktualizowanej w latach 1984-2010 (zob. ryc. 3).

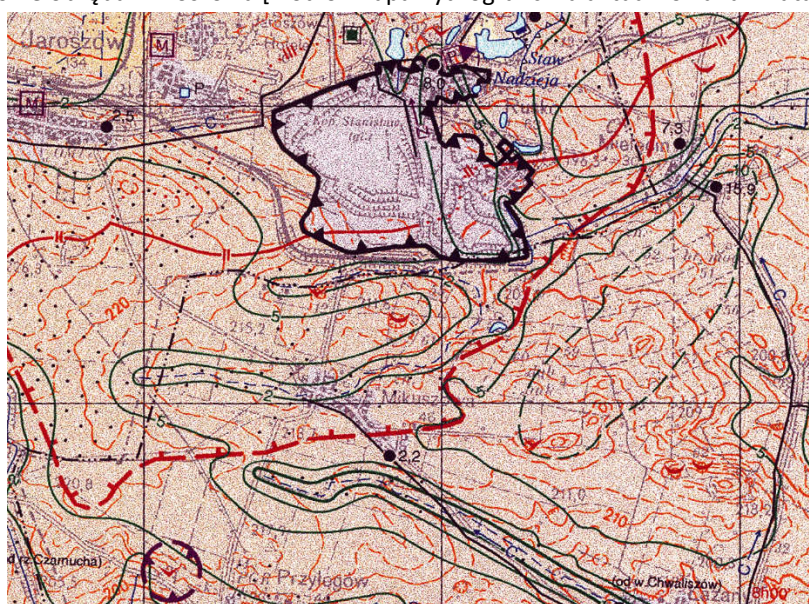
Według mapy hydrograficznej (aktualność: 1984-2010), większość obrębu Mikoszowa znajduje się w obrębie leja depresyjnego związanego z prowadzeniem eksploatacji glin

ogniotrwałych w Jarosławie. Przywołana wcześniej mapa hydrograficzna z 2016 r. (enviDMS) nie przedstawia informacji na ten temat.

Ryc. 2. Podatność wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni terenu [źródło: „Mapa wrażliwości wód podziemnych na zanieczyszczenie”, Ministerstwo Środowiska, 2011]

Ryc. 2. Granice leja depresyjnego oraz izolinie wskazujące poziom występowania pierwszego poziomu wód podziemnych w rejonie obrębu Mikoszowa [źródło: mapa hydrograficzna aktualizowana w latach 1984-2010]

Obręb Mikoszowa jest zlokalizowany w granicach Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) o numerze 108. Stan ilościowy i chemiczny JCWPd nr 108 jest dobry i niezagrożony, w związku z czym celem środowiskowym jest utrzymanie i niepogarszanie dobrego stanu wód podziemnych. W rejonie miejscowości Mikoszowa nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych. Najbliższy GZWP znajduje się ok. 3 km na północ i wschód od granicy gminy – GZWP 319.

V.8. RYZYKO WYSTĄPIENIA SUSZY I POWODZI

Analizowany obszar nie jest objęty mapami zagrożenia powodziowego oraz mapami ryzyka powodziowego. Również dostępne materiały hydrograficzne nie wskazują na ryzyko wystąpienia powodzi na analizowanym terenie.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry nie zawarto zapisów bezpośrednio dotyczących gminy Żarów. Są tu jednak ustalenia dotyczące jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego, wskazując m.in. na konieczność dbania o naturalną retencję, ochronę terenów zalewowych przed zabudową, edukację mieszkańców oraz na działania adaptacyjne w zakresie dostosowania istniejącej zabudowy do ryzyka wystąpienia powodzi.

W odniesieniu do suszy należy wskazać na wysoki stopień zagrożenia obszaru całej gminy tym zjawiskiem. Według dokumentacji wykonanych w ramach projektu pn. „Przeprowadzenie aktualizacji dla zadania pn.: projekt Planu przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze działania RZGW we Wrocławiu wraz z procedurą strategicznej oceny oddziaływania na środowisko” (Mott MacDonald na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, 2016 r.), 37,3% terenu gminy jest zagrożone suszą w stopniu znacznym, 44,1% - w stopniu wysokim, 8,6% - w stopniu bardzo wysokim. Zagrożenie suszą dla obrębu Mikoszowa potwierdzają dane zawarte w opracowaniu pn. „Ocena retencji wody w glebie i zagrożenia suszą w oparciu o bilans wodny dla obszaru województwa dolnośląskiego” (Instytut Nawożenia Uprawy i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, 2013).

V.9. KLIMAT I JAKOŚĆ POWIETRZA

Warunki klimatyczne gminy Żarów nie odbiegają od ogólnych warunków panujących na terenie Przedgórze Sudeckiego i Niziny Śląskiej. Średnie roczne temperatury powietrza nie przekraczają 8°C, a temperatury okresu wegetacyjnego 14°C. Okres gospodarczy zaczyna się w drugiej dekadzie marca, okres wegetacyjny (z temperaturami > 5°C) w pierwszej dekadzie kwietnia i trwa średnio 220 dni w ciągu roku. Opady w skali roku są zróżnicowane i wynoszą przeciętnie 630 mm. Prawie 67% opadu przypada na półrocze letnie (maj - październik). Pokrywa śnieżna utrzymuje się przeciętnie 50 dni w roku. Wiatr wieje przeważnie z kierunków południowo - zachodnich i zachodnich, często ma charakter wiatru fenowego.

Spośród wielu zagrożeń wynikających z prognozowanych zmian klimatu, szczególne znaczenie mają powodzie, niedobory wody i susze, a także krótkoterminowe zjawiska: fale

upałów i gwałtowne występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych (zwłaszcza nawalne opady deszczu i związane z tym skutki). Zmiany klimatu sprowadzać się będą do zmiany sezonowych sum opadów, z jednoczesnym wzrostem sum opadów w zimie i spadkiem – w lecie. Szczególnie niebezpieczne jest prognozowane nasilenie się częstotliwości i gwałtowności występowania zjawisk ekstremalnych i w konsekwencji ich niekorzystnych skutków. Wyniki analizy scenariuszy klimatycznych wskazują m.in. na następujące tendencje:

- wyraźna tendencja wzrostowa średniej temperatury, co już bywa odzwierciedlone w innych wskaźnikach, np. wyraźna jest tendencja wydłużenia termicznego okresu wegetacyjnego, maleje liczba dni z temperaturą minimalną mniejszą od 0°C, a rośnie liczba dni z temperaturą maksymalną wyższą od 25°C; zmniejsza się okres zalegania śniegu;
- tendencje dot. opadów wskazują na zwiększenie opadów jesiennych, zimowych i wiosennych oraz zmniejszenie sumy opadów letnich, przy czym zmianom wartości średnich będą towarzyszyły zmiany częstości występowania zjawisk ekstremalnych prawdopodobnie o większym natężeniu.

W odniesieniu do jakości powietrza atmosferycznego należy zauważyć, że Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska corocznie dokonuje oceny zanieczyszczenia powietrza dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, tlenkiem węgla, benzenem i ozonem oraz pyłem zawieszonym PM₁₀, PM_{2,5} i zanieczyszczeniami oznaczanymi w pyłe PM₁₀: ołowiem, arsenem, kadmem, niklem i benzo(a)pirenem. Oceny te dokonywane są w odniesieniu do obszarów kraju zwanych strefami. Województwo dolnośląskie podzielone zostało na 4 strefy; gmina Żarów przynależy do strefy dolnośląskiej. Bezpośrednio na terenie gminy nie zlokalizowano punktu pomiarowego monitoringu jakości powietrza (w 2015 r. najbliższy punkt monitoringowy był zlokalizowany w Świdnicy). Dane za 2015 r. odnoszące się do strefy dolnośląskiej wskazują na klasę C (najniższą) dla takich zanieczyszczeń, jak pył PM₁₀, pył PM_{2,5}, ozon, arsen i benzo(a)piren.

W odniesieniu do uwarunkowań lokalnych należy wskazać na problem związany z niską emisją z palenisk domowych oraz pyleniem spod kół pojazdów przejeżdżających przez miejscowość. Okresowe znaczenie mają także działania generujące emisję pyłów z pól uprawnych.

V.10. UWARUNKOWANIA AKUSTYCZNE

Głównym źródłem hałasu w rejonie obrębu Mikoszowa jest ruch pojazdów na drogach oraz działania związane z wydobywaniem i przeróbką surowców mineralnych. W toku prac nad niniejszą prognozą nie zidentyfikowano danych wskazujących na rzeczywistą i zmierzoną uciążliwość pochodzącą z dróg w obrębie gminy Żarów. Natomiast nie ulega wątpliwości, że subiektywnie odczuwalny przez mieszkańców poziom hałasu związany z działalnością polegającą na eksploatacji kopalni może być uznany za niekorzystny. W niektórych sezonach odczuwalny może być również hałas z działalności prowadzonej na polach uprawnych (kombajny itp.).

V.11. UWARUNKOWANIA PRZYRODNICZE

W rejonie Mikoszowej oraz w pobliżu (do 5 km) nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Opracowania ekofizjograficzne oraz obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie formułują rekomendacji w zakresie konieczności ustanowienia obszarów chronionych i nowych pomników przyrody w obrębie Mikoszowej. Według „Aktualizacji Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim”, obszar MPZP znajduje się poza obszarami o znaczeniu regionalnym ważnymi dla ochrony ornitofauny. Wprawdzie nie przebiegają tu korytarze ekologiczne istotne dla obszarów Natura 2000, jednak rzeka Strzegomka stanowi korytarz ekologiczny ważny w skali regionalnej.

Najcenniejszym przyrodniczo terenem w obrębie Mikoszowa jest las we wschodniej części miejscowości (przynależny do Nadleśnictwa Świdnica. Istotną rolę pełnią również zadrzewienia śródpolne oraz zadrzewienia zlokalizowane przy ciekach wodnych.

W opracowaniu pn. „Inwentaryzacja przyrodnicza Miasta i Gminy Żarów” (Krameko Sp. z o.o., Kraków 2010) dokonano próby precyzyjnej identyfikacji uwarunkowań przyrodniczych gminy Żarów. W obrębie miejscowości Mikoszowa wykazała ona m.in. obecność ptaków (pustułka), nietoperzy (mroczek późny) oraz płazów i gadów (jaszczurka żyworodna, rzekotka drzewna, traszka zwyczajna, zaskroniec zwyczajny, żaba trawna, padalec zwyczajny). Przy uwzględnianiu tej dokumentacji należy mieć jednak na uwadze, że odnosi się ona do katalogu gatunków chronionych w oparciu o stan prawny z 2004 r. W opracowaniu tym nie podano metodologii wykonania inwentaryzacji, przez co nie ma podstaw do uznania jej wyników za reprezentatywne; ponadto, praca ta nie uwzględnia inwestycji wykonanych już po okresie wykonania tych badań.

Z pewnością aktualny pozostaje wniosek zawarty w ww. „Inwentaryzacji...”: „Do najistotniejszych zagrożeń dla szaty roślinnej na terenie Miasta i Gminy można zaliczyć: procesy sukcesyjne, obniżanie poziomu wód gruntowych, zaniechanie ekstensywnego użytkowania łąk, zwiększanie powierzchni pól uprawnych i obszarów zabudowy. (...) W następstwie tych zagrożeń możliwe jest ustępowanie gatunków wrażliwych oraz niekorzystne zmiany w ekosystemach”. Natomiast w odniesieniu do fauny „najczęściej notowane są zagrożenia związane z usuwaniem starych, dziuplastych i obumierających drzew oraz zadrzewień śródpolnych (39% wszystkich stwierdzonych zagrożeń). Ponadto istotny wpływ na faunę wywierają: zanieczyszczenie wód i środowiska (około 28%) oraz zmiany siedliskowe (około 27%). Znacznie rzadziej notowano zagrożenia wynikające z bezpośredniej działalności człowieka (m.in. celowe tępienie zwierząt, niepokojenie, nieodpowiednio prowadzone remonty, w sumie 6% wszystkich stwierdzonych zagrożeń). Najbardziej zagrożoną grupą zwierząt są nietoperze. Wymienione wyżej procesy wpływają negatywnie zarówno na zasobność ich bazy pokarmowej jak i stan ilościowy populacji. Największe zagrożenie dla tej grupy zwierząt stwarza nadmierna chemizacja środowiska. Dla herpetofauny niebezpieczna jest przede wszystkim utrata dogodnych warunków siedliskowych, powodowana stosowaniem środków chemicznych, nadmierną intensyfikacją rolnictwa, zwiększaniem powierzchni pól uprawnych oraz zanieczyszczeniem wód. (...) Potencjalne zagrożenie stwarzają także szlaki komunikacyjne,

mogące stanowić przyczynę śmierci szczególnie w okresie godowym, kiedy migracje osobników są wzmożone. Najistotniejszym czynnikiem wpływającym na warunki bytowania ptaków jest ograniczanie areałów dogodnych dla nich miejsc lęgowych i żerowiskowych, a także nadmierne stosowanie środków chemicznych. Dotyczy to przede wszystkim dziuplaków, dzierzb, gatunków związanych z siedliskami leśnymi i ekstensywnie użytkowanych łąk”.

VI. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

VI.1. PROBLEMY SYSTEMOWE

Problemy polityki ochrony środowiska związane są nie tylko z faktycznymi zmianami w środowisku, lecz także z zarządzaniem ochroną środowiska. Zdaniem wykonawcy niniejszej prognozy, za najbardziej dotkliwe problemy w skali kraju w tym zakresie można uznać:

- 1) rozproszony system kompetencji organów administracji w dziedzinie ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 2) nadanie niskiego priorytetu aspektom ochrony środowiska i traktowanie ich jedynie jako niezbędnego kosztu rozwoju gospodarczego;
- 3) brak uwzględniania usług ekosystemowych (tj. funkcji i korzyści czerpanych z ekosystemów, np. naturalna retencja, rekreacja, kontrola erozji gleby, regulacja klimatu, woda i żywność, składniki farmaceutyczne) przy opracowywaniu planów oraz projektowaniu i funkcjonowaniu przedsięwzięć;
- 4) brak faktycznej integracji polityki rozwoju i planowania przestrzennego z działaniami na rzecz ochrony środowiska.

Wyszczególnione powyżej problemy nie są przypisane indywidualnie do konkretnego sektora działalności, regionu lub miejsca, tym bardziej nie dotyczą pojedynczych instytucji.

VI.2. GŁÓWNE WYZWANIA OCHRONY ŚRODOWISKA W REJONIE MIKOSZOWEJ

Mając na uwadze diagnozę przedstawioną w rozdziale V niniejszej prognozy, można wskazać na następujące główne aspekty środowiskowe mające znaczenie dla ocenianego MPZP:

1. Brak kanalizacji sanitarnej i słabo rozwinięty system kanalizacji deszczowej, a także ryzyko niewłaściwej eksploatacji istniejących zbiorników do gromadzenia nieczystości ciekłych.
2. Zły stan wód powierzchniowych oraz duża podatność wód podziemnych na zanieczyszczenie z powierzchni terenu z uwagi na płytko występujące wody podziemne.
3. Funkcjonowanie kopalni i zlokalizowanego przy niej zakładu przeróbczego, które są źródłem emisji hałasu oraz nieorganizowanej emisji pyłów.
4. Oddziaływania związane z emisją pyłu i hałasu będące skutkiem ruchu pojazdów.
5. Wysoki stopień zagrożenia suszą.
6. Wykorzystywanie w źródłach grzewczych paliw o niskiej jakości oraz odpadów.
7. Postępująca utrata naturalnych walorów retencyjnych wskutek wzrostu powierzchni zabudowanej.

VII. ANALIZA I OCENA ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Głównym celem sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko jest odniesienie ustaleń ocenianego dokumentu do polityki ochrony środowiska oraz zasad zrównoważonego rozwoju, a także – o ile jest to możliwe – do ryzyka wystąpienia bezpośrednich oddziaływań na środowisko. Co do zasady prognoza nie jest dokumentem odnoszącym się szczegółowo do indywidualnej oceny poszczególnych przedsięwzięć i zamierzeń planistyczno-inwestycyjnych; może ona jedynie w zgeneralizowany i uogólniony sposób rozważać korzyści i zagrożenia wynikające z realizacji dokumentu strategicznego bądź odstąpienia od tejże realizacji. Miejszem na szczegółową analizę są generalnie postępowania administracyjne dotyczące poszczególnych przedsięwzięć. W tym kontekście przedstawiono ocenę oddziaływania MPZP w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska (mających znaczenie dla ocenianego dokumentu, tj. objętych potencjalnym oddziaływaniem skutków wejścia w życie MPZP). Należy pamiętać, że poziom szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko jest adekwatny do poziomu szczegółowości ocenianego dokumentu.

Charakter prawny MPZP powoduje, że co do zasady środowiskowe skutki jego realizacji będą miały charakter długoterminowy. Oddziaływania te będą się kumulowały z oddziaływaniami będącymi skutkiem wdrażania innych dokumentów strategicznych, np. rozporządzeń w sprawie warunków korzystania z wód (regionu wodnego i zlewni), programu wodno-środowiskowego kraju, planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarowych form ochrony przyrody (i innych dokumentów określających zasady ochrony przyrody na tych obszarach), oraz innych planów, programów i przepisów mających znaczenie dla ochrony środowiska. Oznacza to, że brak uwzględnienia jakiegoś aspektu w MPZP nie oznacza, że aspekt ten jest całkowicie pomijany w polityce ochrony środowiska na danym terenie.

Przedstawiona w dalszej części rozdziału analiza w zakresie oddziaływania na środowisko bazuje na założeniu, że stosowanie zapisów MPZP będzie się odbywać równolegle do wdrażania ustaleń ww. dokumentów strategicznych i aktów prawnych. Ich powiązanie oraz równoległe i równorzędne stosowanie pozwoli na zachowanie wysokiego poziomu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Analizując przewidywane oddziaływania związane z wdrażaniem ustaleń MPZP, należy oddzielić sferę intencji od faktycznych skutków. Ostatecznie kwestia oddziaływań środowiskowych będzie rozstrzygana na etapie praktycznego zastosowania przepisów o budownictwie, ochronie środowiska, gospodarce wodnej i in.

Należy również podkreślić, że oceniany dokument ma zastąpić dotychczas obowiązujące plany miejscowe, które były poddane procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto, ustalenia MPZP muszą być zgodne ze studium, które również było poddane ww. ocenie w 2013 r. Oceny te wskazały na dopuszczalność takiego sposobu zagospodarowania terenu, jaki jest ustalony w ocenianym MPZP. W dokumencie tym następuje zatem doprecyzowanie zasad zagospodarowania przestrzennego, które w ogólny sposób wynikają zarówno z dotychczasowych planów, jak i z obowiązującego studium.

VII.1. ODDZIAŁYWANIE NA WODY POWIERZCHNIOWE

Przyjęcie analizowanego dokumentu nie będzie generować negatywnego oddziaływania na środowisko wód powierzchniowych oraz nie będzie kolidować z polityką ochrony wód. W pierwszej kolejności należy zauważyć zachowanie ochrony strefy nadrzecznej, co sprzyja zarówno uwarunkowaniom hydromorfologicznym Strzegomki (i jej dopływów), jak i ciągłości korytarza ekologicznego (wykorzystywanego m.in. przez faunę mającą znaczenie dla stanu wód, np. przez makrobezkręgowce bentosowe). Strefa ta będzie stale porośnięta roślinnością, co będzie wspomagało procesy oczyszczania wód gruntowych spływających z pól uprawnych, które mogą charakteryzować się wysoką zawartością biogenów.

Ważnym aspektem w ocenianym MPZP jest sposób podejścia do gospodarki wodno – ściekowej. Mając na uwadze możliwość realizacji (w nieokreślonej przyszłości) sieci kanalizacyjnej w Mikoszowej (co wynika ze Studium), wprowadzono do MPZP zapisy mówiące o docelowym zagospodarowaniu ścieków komunalnych poprzez ich skierowania do kanalizacji sanitarnej. Do czasu realizacji systemu kanalizacyjnego dopuszczono gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, pod warunkiem spełnienia obowiązujących w tym zakresie przepisów; na terenach wyposażonych w kanalizację sanitarną wszystkie obiekty, w których mogą powstawać ścieki bytowe, powinny być niezwłocznie podłączone do tej kanalizacji. Cennym aspektem (ze względu na niekorzystne uwarunkowania środowiskowe) jest odstąpienie od możliwości budowy tzw. przydomowych oczyszczalni ścieków. Projekt MPZP zawiera stosowne zapisy sprzyjające budowie sieci kanalizacji sanitarnej.

Istotnym aspektem jest wprowadzenie do MPZP zapisów gwarantujących retencjonowanie wód opadowych i roztopowych, co stanowi jednocześnie realną odpowiedź na wyzwania strategiczne dotyczące uwzględniania usług ekosystemowych, adaptacji do zmian klimatycznych oraz zmniejszania ryzyka wystąpienia susz i powodzi. Wprowadzenie tych zapisów jest niezbędne z kilku powodów. Zasadniczymi powodami są zapisy przewidujące przeznaczenie nowych terenów pod zabudowę oraz uwarunkowania środowiskowe wskazane we wcześniejszej części prognozy przy omawianiu kwestii dot. klimatu, suszy i powodzi. Istotne są również cele strategiczne polityki środowiskowej, które także mówią o tym aspekcie. Równie ważny jest fakt, że stan ekologiczny wód zależy bezpośrednio od stopnia zasklepienia (uszczelnienia) powierzchni ziemi w zlewni (którego skutkiem jest pogorszenie właściwości retencyjnych), tzn. im wyższy stopień zasklepienia, tym mniejsze są realne szanse na osiągnięcie dobrego stanu/potencjału ekologicznego („Identyfikacja i ocena oddziaływań antropogenicznych na zasoby wodne zlewni Raby wraz z oszacowaniem ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych”, Nachlik E. (red.), Politechnika Krakowska, Kraków 2006). Pełne sparametryzowanie stopnia zasklepienia w zlewni w oparciu o aktualne dane jest w zasadzie niemożliwe z uwagi na brak wystarczających wiarygodnych danych. Należy jednak podkreślić, że zasklepienie zlewni może być minimalizowane i rekompensowane poprzez odpowiednie sformułowanie zasad zagospodarowania przestrzennego. W analizowanym przypadku zabieg ten jest korzystnie ujęty poprzez wprowadzenie w ocenianym MPZP ustaleń mających na celu retencjonowanie

wód opadowych i roztopowych, a także poprzez ustalenie wysokiego stopnia udziału powierzchni biologicznie czynnych w obrębie terenów zabudowanych.

Analizowany projekt MPZP dopuszcza możliwość zaopatrzenia w wodę z indywidualnych ujęć wody. Oznacza to zarówno możliwość wykorzystania zretencjonowanych wód opadowych i roztopowych, jak i możliwość powstania nowych ujęć wody na zasadach wynikających z przepisów szczegółowych. W tym miejscu należy wskazać, że na etapie postępowań wodnoprawnych zezwalających na szczególne korzystanie z wód wysoce konieczne jest odniesienie do wyliczeń wskazujących na dostępne zasoby dyspozycyjne (w szczególności przy przepływie o gwarancji wystąpienia 70%); najbardziej aktualny katalog informacji niezbędnych do przeprowadzenia takiej analizy znajduje się w katastrze wodnym oraz w materiałach opracowanych dla potrzeb projektu rozporządzenia w sprawie ustalenia warunków korzystania z wód zlewni Bystrzycy wraz ze zlewnią Ślęzy.

Nie stwierdzono ryzyka kolizji ocenianego dokumentu z celami środowiskowymi wynikającymi z dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej). Cele te wskazują m.in. na nie pogorszenie się stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz ochronę, poprawę i przywrócenie dobrego stanu wód (art. 4) oraz na promowanie zrównoważonego korzystania z wód opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych (art. 1). Oceniany projekt MPZP sprzyja realizacji tych celów.

Przedstawione w niniejszym podrozdziale tezy oparte są na założeniu, że na etapie planowania, projektowania, realizowania i funkcjonowania konkretnych przedsięwzięć zostanie zapewniony wysoki stopień dbałości o wymagania ochrony środowiska. Może to być zweryfikowane przede wszystkim na etapie postępowań administracyjnych (w tym w szczególności w ramach tych postępowań, którym towarzyszy przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko) powiązanych z merytoryczną środowiskową oceną konkretnego przedsięwzięcia. Natomiast ustalenia analizowanego MPZP z pewnością sprzyjają zachowaniu odpowiedniego poziomu ochrony wód powierzchniowych.

VII.2. ODDZIAŁYWANIE NA WODY PODZIEMNE

Przyjęcie analizowanego dokumentu nie będzie generować znaczących niekorzystnych oddziaływań na środowisko wód podziemnych, ponieważ MPZP wprowadza ustalenia zapewniające wysoki poziom dbałości o ochronę zasobów wód podziemnych. Wyraża się on poprzez zapisy sprzyjające uporządkowaniu gospodarki ściekowej oraz ustalenia w zakresie retencji wód opadowych i roztopowych (co ma na celu m.in. zminimalizowanie oddziaływania polegającego na pogorszeniu uwarunkowań retencji glebowej za sprawą przewidywanych do zabudowy terenów). Należy też docenić, że według informacji wynikających z map hydrograficznych, wprowadzenie nowej zabudowy mieszkaniowej jest przewidziane na terenach zapewniających dość dobrą izolację wód podziemnych od wpływów antropogenicznych z powierzchni ziemi (mimo stosunkowo płytko występujących wód pierwszego poziomu wodonośnego).

Nie stwierdzono ryzyka kolizji ocenianego dokumentu z celami środowiskowymi Ramowej Dyrektywy Wodnej. Cele te wskazują m.in. na nie pogorszenie się stanu wód podziemnych, na zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych oraz na promowanie zrównoważonego korzystania z wód opartego na długoterminowej ochronie dostępnych zasobów wodnych.

W odniesieniu do wód podziemnych aktualne pozostają wyrażone w poprzednim podrozdziale wnioski co do ocenianego MPZP dotyczące jego praktycznego wdrażania i monitorowania.

VII.3. MPZP A ADAPTACJA DO SKUTKÓW ZMIAN KLIMATYCZNYCH

Ustalenia ocenianego MPZP można uznać za adekwatną odpowiedź na wyzwania wynikające z konieczności adaptacji do zmian klimatycznych. Obejmują one m.in. zagospodarowanie (w tym zwłaszcza retencjonowanie) wód opadowych i roztopowych na terenach zabudowanych. Aspekt ten ma również duże znaczenie w kontekście zmniejszenia ryzyka wystąpienia suszy i powodzi. Ponadto, cenne jest wprowadzenie do MPZP zapisów mówiących o ochronie istniejących zadrzewień oraz wprowadzeniu nowych; ma to znaczenie dla zachowania i zwiększenia odporności obiektów budowlanych na ekstremalne zjawiska pogodowe i zmienne warunki meteorologiczno-klimatyczne.

Warto zaznaczyć, że aspekty związane z adaptacją do zmian klimatycznych należy brać pod uwagę nie tylko na szczeblu strategicznym; przede wszystkim należy nadać im dużą wagę przy projektowaniu konkretnych działań inwestycyjnych. Chodzi tu m.in. o konieczność ochrony i zwiększania retencji naturalnej (która jest ograniczana np. w wyniku nowej zabudowy związanej z zasklepieniem powierzchni terenu) oraz praktyczne zastosowanie działań infrastrukturalnych związanych z zagospodarowaniem przestrzeni (stawy retencyjne, powierzchnie biologicznie czynne, skrzynki rozsączające, ukształtowanie terenu w sposób spowalniający odpływ wód opadowych, itd.). Przede wszystkim należy zapewnić ochronę istniejących elementów środowiska sprzyjających zachowaniu naturalnej retencji wodnej w środowisku. Ponadto, możliwe jest zastosowanie specjalnych rozwiązań technicznych i nietechnicznych ograniczających nadmierny i sztucznie przyspieszony odpływ wód opadowych. Możliwe są jednak także inne działania, np. o charakterze edukacyjno – finansowym; przykładem takiej inicjatywy jest uchwała Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 03.09.2015 r. dotycząca ulg w podatku od nieruchomości dla tych, którzy utworzą na budynku zielony dach lub ogród wertykalny na ścianach budynku.

W kontekście zmian klimatycznych warto też podkreślić ustalenia obowiązującego studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego, które mówią o konieczności tworzenia „warunków technicznych i ekonomicznych powodujących zmianę nośników energii na mniej uciążliwe dla środowiska (...) przede wszystkim w gospodarstwach domowych”. Studium wskazuje także, że „na terenach zabudowy przemysłowo – usługowej przewiduje się lokalizację urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł o mocy do 2 MW”. W ślad za ustaleniami Studium, w MPZP wskazano, że dopuszcza się zaopatrzenie w ciepło i energię elektryczną realizację z urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych

źródeł, o mocy nie przekraczającej 100kW (w tym - obiektów i urządzeń wykorzystujących energię wiatru które mają status mikroinstalacji). Chodzi tu głównie o małe instalacje prosumenckie.

VII.4. ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

Omawiając oddziaływanie MPZP na środowisko przyrodnicze należy podkreślić, że projektu tego dokumentu i wykonanej dla niego prognozy OOS nie można analizować w oderwaniu od obowiązujących przepisów o ochronie przyrody. Należy też uwzględnić wynikające z przepisów przypisanie poszczególnych kompetencji do różnych organów administracji; w przypadku ochrony przyrody, kompetencje te przypisane są m.in. regionalnym dyrektorom ochrony środowiska, starostom, dyrektorom regionalnych dyrekcji lasów państwowych, radom miast i gmin oraz wójtom, burmistrzom i prezydentom.

W MPZP nie zawarto zapisów kolidujących z wymaganiami ochrony przyrody. Oceniany dokument w jakikolwiek sposób nie oddziałuje na obszary ochrony przyrody, nie wpływa też na realizację ustaleń wynikających z planów ochrony, planów zadań ochronnych czy też innych dokumentów dotyczących obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody.

Można stwierdzić, że MPZP zawiera ustalenia sprzyjające poprawie stanu ochrony przyrody. Chodzi tu w szczególności o takie aspekty, jak: ochrona istniejących zadrzewień (w tym: przydrożnych alei drzew i zadrzewień śródpolnych), uwzględnienie konieczności realizacji nasadzeń zastępczych oraz uwzględnienie prawnie chronionych pomników ochrony przyrody i miejsc występowania chronionych gatunków zwierząt.

W MPZP widoczna jest również dbałość o usługi ekosystemowe związane z naturalną retencją, co wyraża się w zapisach dotyczących zachowania w obrębie działek odpowiedniego (zazwyczaj wysokiego) stopnia udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz w zapisach dotyczących zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.

Ustalenia ocenianego dokumentu nie przewidują nowych form zagospodarowania na terenach, na których stwierdzono występowanie chronionych siedlisk i gatunków (mowa o siedliskach i gatunkach wykazanych w inwentaryzacji Krameko z 2010 r. oraz w inwentaryzacji przyrodniczej z 2014 r.).

VII.5. ODDZIAŁYWANIE NA JAKOŚĆ ŻYCIA I ZDROWIE LUDZI

Ustalenia ocenianego MPZP zapewniają wyższy niż dotychczas poziom dbałości o jakość środowiska naturalnego, w tym jakość życia mieszkańców. Wyraża się to w zapisach nawiązujących do ochrony środowiska gruntowo – wodnego (stworzenie warunków do budowy kanalizacji sanitarnej, zapisy dot. zagospodarowania wód opadowych i roztopowych), adaptacji do zmian klimatycznych z uwzględnieniem ryzyka wystąpienia suszy i powodzi (ochrona naturalnej retencji, modernizacja istniejącej infrastruktury), walorów krajobrazowych (ochrona zieleni, estetyka krajobrazu, odpowiedni udział terenów biologicznie czynnych), walorów mikroklimatycznych (wysoki poziom udziału powierzchni biologicznie czynnych, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, odstąpienie od możliwości rozsączania ścieków bytowych w gruncie) oraz w zapisach mających związek

z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery (poprzez zapisy mówiące o wzroście udziału energii cieplnej i elektrycznej ze źródeł odnawialnych). Istotne jest wprowadzenie zapisu mówiącego o tym, że „ewentualna uciążliwość związana z działalnością prowadzoną w obrębie poszczególnych działek nie może powodować ponadnormatywnego obciążenia środowiska naturalnego poza granicami działki, do której inwestor posiada tytuł prawny”.

Oczywistym jest, że zapisy MPZP, podobnie jak i wszelkie inne przepisy, nie są w stanie zagwarantować, że oddziaływania antropogeniczne nie będą uciążliwe dla mieszkańców Mikoszowej. Ostatecznie kluczowym aspektem pozostaje przestrzeganie obowiązujących przepisów, w tym także ustaleń wynikających z MPZP – i tutaj duże znaczenie ma sposób przeprowadzania kontroli spełniania przepisów o ochronie środowiska przez odpowiednie organy administracji publicznej.

Należy mieć również na uwadze fakt istnienia uprawnień mieszkańców w kwestii ochrony swojego interesu prawnego, które nie kończą się na etapie postępowań administracyjnych w sprawie wydania decyzji zezwalających na realizację przedsięwzięcia. Oprócz możliwości przeprowadzenia kontroli przez odpowiednie organy administracji publicznej (np. wojewódzki inspektorat ochrony środowiska) równie duże znaczenie mają uprawnienia wynikające z kodeksu cywilnego. Warto zwrócić uwagę na fakt, że według art. 144 kodeksu cywilnego, „właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych”. Chodzi tu o aktywne zachowanie lub działanie, które jest podejmowane w ramach wykonywania przysługującego sąsiadowi prawa, równocześnie oddziałujące na sferę cudzego (sąsiedniego) prawa własności. Ustawodawca zakazuje działań (oddziaływanie), których skutkiem jest zakłócanie cudzego prawa. Oddziaływania objęte normą art. 144 kodeksu cywilnego bywają definiowane jako „immisje pośrednie”, tj. uboczny, choć kłopotliwy dla sąsiadów, skutek działania właściciela. Nie stanowią one zamierzonego oddziaływania na nieruchomości sąsiednie. Oddziaływanie takie jak hałas, drgania, wstrząsy, emisje gazów i pyłów są immisjami pośrednimi.

Jeżeli jednak na etapie funkcjonowania inwestycji okaże się, że użytkowanie omawianego przedsięwzięcia wykracza ponad przeciętną miarę i powoduje istotne negatywne oddziaływania na sąsiednich nieruchomościach, mieszkańcom będą przysługiwały prawa wzywające inwestora do zaprzestania zakłócania ponad przeciętną miarę. Uprawnienia to dotyczy także sytuacji, w której dla danej inwestycji wydano decyzje zezwalające na jej powstanie w ramach których badano m.in. wpływ na środowisko (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2008 r., I CSK 191/08).

VII.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI

Przyjęcie analizowanego dokumentu nie będzie generować znaczących niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi, ponieważ MPZP wprowadza ustalenia zapewniające wysoki poziom dbałości o ochronę tego komponentu środowiska. Wyraża się on poprzez zapisy sprzyjające uporządkowaniu gospodarki ściekowej oraz ustalenia w zakresie retencji

wód opadowych i roztopowych (co ma na celu m.in. zminimalizowanie oddziaływania polegającego na pogorszeniu uwarunkowań retencji glebowej za sprawą przewidywanych do zabudowy terenów). Istotnym aspektem jest wprowadzenie do MPZP ustalenia wykluczającego „możliwość prowadzenia działalności przyczyniającej się do procesów erozyjnych gleby i degradacji ekosystemów leśnych i nieleśnych” (§5 pkt. 8). Ustalenia MPZP jako całości powinny pozytywnie wpłynąć na powstrzymanie negatywnych zjawisk związanych z suszą, wzrastającym stopniem zasklepienia powierzchni ziemi oraz obniżeniem poziomu wód gruntowych.

VII.7. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

Analizowany projekt MPZP nie będzie generował negatywnego oddziaływania na zasoby naturalne. Oceniany dokument dopuszcza prowadzenie eksploatacji kopaliny w północnej części obrębu Mikoszowa, zgodnie z ustalonymi zasięgami terenu górniczego i obszaru górniczego (jest to w zasadzie kontynuacja działalności prowadzonej od wielu lat, nie przewiduje się nowych terenów pod eksploatację kopaliny). Ponadto, dla oceny oddziaływania MPZP na zasoby naturalne znaczenie ma także fakt, że analizowany dokument zawiera zapisy sprzyjające rozwojowi odnawialnych źródeł energii oraz ochronie naturalnych zasobów wodnych. Faktyczne wdrożenie ustaleń MPZP doprowadzi do wzmocnienia poziomu ochrony zasobów naturalnych.

VII.8. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ I DOBRA KULTURY

Analizowany projekt MPZP wiele miejsca poświęca zasadom ochrony krajobrazu i dóbr kultury, włączając w to zabytki i stanowiska archeologiczne. MPZP uwzględnia też konieczność ochrony zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych. W planie określono też zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu. Wyżej wymienione ustalenia mogą generować jedynie pozytywne oddziaływanie na krajobraz i dobra kultury. Ich należyte uwzględnienie na etapie praktycznego stosowania MPZP będzie gwarantowało nie tylko zachowanie, ale i zwiększenie stopnia ochrony istniejących walorów krajobrazowych i aspektów związanych z ochroną zabytków i dóbr kultury.

Należy też uwzględnić ryzyko, że w toku realizacji poszczególnych inwestycji dojdzie do odkrycia zabytków lub dóbr kultury. W takich przypadkach zastosowanie znajdą standardowe procedury uregulowane przepisami o ochronie zabytków.

Oceniany dokument zawiera zapisy, których skutkiem będą zmiany w krajobrazie. Do najbardziej istotnych zmian dojdzie w obrębie jednostek: MN i MNR, bowiem w ślad za ustaleniami obowiązującego Studium, bowiem wzrośnie udział powierzchni przewidzianej pod zabudowę mieszkaniową. Zasady zagospodarowania tych jednostek uwzględniają wysoki poziom ochrony walorów krajobrazowych, co powinno skutecznie zapobiegać niekorzystnym zmianom krajobrazu, do których mogłoby dojść w związku ze zmianą sposobu zagospodarowania terenu (dotychczas pełnił on funkcję rolniczą, natomiast w Studium wprowadzono nowe ustalenia dla tego obszaru).

Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że oceniany projekt MPZP dopuszcza zaopatrzenie w ciepło i energię elektryczną realizację z urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł - chodzi tu o małe instalacje prosumenckie. Można wśród nich wyróżnić takie, których rozwój w żaden sposób nie wpłynie na krajobraz (np. instalowane wewnątrz budynków gruntowe pompy ciepła i instalacje wykorzystujące biomasę) oraz takie, które są widoczne na zewnątrz i ich rozwój będzie się wiązał z pewnym wpływem na krajobraz (panele fotowoltaiczne, kolektory słoneczne). W tej drugiej grupie znajdują się urządzenia, które łatwo się integrują z architekturą, dzięki czemu ich wpływ na ład przestrzenny jest minimalny lub zerowy. Przykładowo, w technologii fotowoltaiki zintegrowanej z budownictwem (tzw. BIPV) moduły fotowoltaiczne zastępują tradycyjne materiały budowlane i powstające w ten sposób dachy lub fasady budynku nie wyróżniają się od otoczenia – są częścią bryły budynku. Jedynym wyróżniającym z otoczenia elementem może być inna kolorystyka ogniw fotowoltaicznych w przypadku, gdy np. inwestor zdecyduje się na typowy dla ogniw kolor granatowy, jednak są już możliwe rozwiązania, w których kolor ogniw nie odbiega od typowych kolorów dachów czy elewacji – w tym ostatnim przypadku moduły mogą być wbudowane w okna lub szklane fasady i pozostać praktycznie niewidoczne. Przykładem innego zastosowania technologii fotowoltaicznych typu BIPV jest wbudowywanie modułów w zadaszenia parkingów (co wiązałoby się z korzystnym dla pojazdów zacienieniem i będzie wpływać pozytywnie na mikroklimat danego miejsca). Wpływ pozostałych technologii słonecznych na krajobraz, takich jak fotowoltaika niezintegrowana z budownictwem i kolektory słoneczne, zależy od położenia tych systemów względem budynku - moduły położone na dachu skośnym pod tym samym kątem co dach, mniej wyróżniają się od otoczenia niż moduły budowane na dachach płaskich, ustawione na wspornikach pod kątem. Z kolei instalacje fotowoltaiczne budowane na gruncie mogą mieć większy wpływ na ład przestrzenny. Będzie on zależny od powierzchni modułów, a także od tego czy elektrownia jest nieruchoma, czy też jest zainstalowana na trackerze nadążnym – w tym drugim przypadku wpływ na ład przestrzenny będzie większy.

VII.9. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE I KLIMAT AKUSTYCZNY

Oceniany MPZP zawiera zapisy sprzyjające odpowiedniej ochronie akustycznej terenów zamieszkałych przez ludzi. W ramach prac terenowych potwierdzono poprawność ustaleń wynikających z §5 pkt 1 planu, które dotyczą klasyfikacji poszczególnych jednostek urbanistycznych pod kątem standardów ochrony akustycznej. Zauważenia wymaga, że w §5 ust. 1 lit. g) dopuszczono lokalizację urządzeń ochrony przed hałasem i wibracjami, pasów zieleni izolacyjnej „na terenach komunikacji oraz terenach bezpośrednio przylegających do dróg”. Wynikające z §5 pkt 1 MPZP zasady ochrony akustycznej będą wzmacniane przez inne ustalenia planistyczne, mówiące o konieczności ograniczenia uciążliwości związanych z emisją hałasu i pyłów wyłącznie do granic terenu, do którego inwestor dysponuje tytułem prawnym.

Dla kwestii związanych z ochroną powietrza duże znaczenie mają wskazane powyżej zapisy MPZP, a także ustalenia wskazujące na:

- 1) zachowanie i ochronę drzew i zadrzewień,
- 2) budowę ścieżek rowerowych,
- 3) możliwość zaopatrzenia w ciepło i energię elektryczną z indywidualnych lub grupowych źródeł, z zastosowaniem urządzeń nie powodujących ponadnormatywnej emisji zanieczyszczeń do atmosfery oraz z urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł, o mocy nie przekraczającej 100kW z wyłączeniem obiektów i urządzeń wykorzystujących energię wiatru (za wyjątkiem mikroinstalacji).

Mając na uwadze powyższe można ostatecznie stwierdzić, że nie przewiduje się negatywnych skutków ustaleń MPZP w odniesieniu do standardów powietrza atmosferycznego oraz standardów ochrony akustycznej.

VII.10. ODDZIAŁYWANIE TRANSGRANICZNE

Oceniany projekt MPZP nie będzie generował oddziaływania wykraczającego poza granice Polski, w związku z czym nie ma potrzeby przeprowadzania transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

VIII. WPŁYW NA ŚRODOWISKO W PRZYPADKU ODSTĄPIENIA OD REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W pierwszej kolejności należy podkreślić, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest bardzo istotnym aktem prawa miejscowego, który stanowi praktyczny sposób realizacji gminnej polityki zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zasad ochrony środowiska, gospodarki wodnej, adaptacji do zmian klimatycznych i przeciwdziałania tym zmianom. Duży potencjał prawny MPZP sprawia, że można w nim

zawrzeć wiele zapisów mających na celu utrzymanie lub wprowadzenie wysokich standardów ochrony środowiska, włączając w to zasady ochrony krajobrazu i zapewnienie warunków do praktycznego wdrażania zasad zrównoważonego rozwoju.

Przyjęcie MPZP będzie stanowiło jeden z ważnych kroków w kierunku wdrażania regionalnej i krajowej polityki ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Najbardziej istotnym elementem pozostanie jednak praktyczna realizacja ustaleń MPZP, a zatem pozytywna ocena analizowanego dokumentu jest w zasadzie uwarunkowana założeniem, że na etapie indywidualnego planowania, projektowania, realizowania i funkcjonowania konkretnych przedsięwzięć zostanie zachowany wysoki poziom ochrony środowiska uwzględniający zasady wynikające z MPZP.

Oceniany projekt MPZP zawiera wiele ustaleń o charakterze prośrodowiskowym. Jego stosowanie będzie się odbywało równolegle z wdrażaniem przepisów określających warunki korzystania ze środowiska oraz innych przepisów i dokumentów wspierających zachowanie należytego poziomu jego ochrony.

Odstąpienie od przyjęcia MPZP będzie oznaczało pozostanie przy dotychczasowym poziomie ochrony środowiska – co jednocześnie oznaczałoby utratę szansy na wprowadzenie standardów wyższych, sprzyjających harmonijnemu rozwojowi uwzględniającemu konieczność wysokiego poziomu ochrony warunków życia i zdrowia mieszkańców Mikoszowej.

Odstąpienie od przyjęcia MPZP byłoby zaprzepaszczeniem szansy na opracowanie dobrego i praktycznego narzędzia do odpowiedniego zarządzania zagospodarowaniem przestrzennym. W związku z powyższym, rekomenduje się przyjęcie ocenianego MPZP oraz uwzględnienie, w miarę możliwości, rekomendacji dotyczących udoskonalenia ocenianego dokumentu.

IX. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Proponowane ustalenia ocenianego MPZP same w sobie nie prowadzą do wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko, co wykazano w poprzednich rozdziałach. Należy też podkreślić, że ta wersja MPZP, która została przedstawiona i oceniona w niniejszej prognozie, uwzględnia wyniki analizy prowadzonej dla potrzeb strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Pierwotna wersja MPZP została udoskonalona poprzez rozbudowanie ustaleń dotyczących ochrony środowiska. Można zatem uznać, że wersją alternatywną projektu MPZP jest jego pierwotne brzmienie, nie uwzględniające

rozbudowanych zapisów prośrodowiskowych. Warto podkreślić, iż najgorszym wariantem byłby wariant polegający na odstąpieniu od opracowania i stosowania analizowanego MPZP.

Należy dodać, że możliwości analityczne analizy wariantów alternatywnych są determinowane charakterem i stopniem szczegółowości dokumentu poddawanego ocenie. Ważnym aspektem jest również to, że MPZP musi zachować zgodność z ustaleniami studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego.

Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wskazuje na potrzebę omawiania „rozsądnych alternatyw” budowanych na podstawie analizy informacji, które mogą być „racjonalnie wymagane” lub wskazania, dlaczego takie alternatywy nie mogły być sformułowane. Obowiązek zidentyfikowania, opisanie i oszacowania rozsądnych rozwiązań alternatywnych musi być odczytywany w kontekście celu dyrektywy, który polega na dopilnowaniu, że potencjalne środowiskowe skutki realizacji planów i programów są uwzględnione podczas przygotowania tych dokumentów, przed ich przyjęciem oraz na etapie ich realizacji. Mając na uwadze powyższe stwierdza się, że oceniana wersja MPZP jest wariantem, który w najwyższym stopniu uwzględnia cele środowiskowe oraz zasady ochrony środowiska.

X. ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE ORAZ OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Zgodnie z przedstawionymi wcześniej тезami, realizacja celów strategicznych ocenianego MPZP będzie skutkowała zwiększeniem poziomu ochrony środowiska. Istnieje jednak możliwość udoskonalenia sposobu wdrażania ustaleń MPZP. Warto podkreślić, że korzystny charakter ocenianego dokumentu przyniesie oczekiwane rezultaty jedynie wtedy, gdy jego ustalenia będą prawidłowo stosowane w rzeczywistości.

Wobec powyższego, rekomenduje się uwzględnienie następujących propozycji:

1. Należy nadać wysoki priorytet kwestii skanalizowania miejscowości Mikoszowa (kanalizacja sanitarna i kanalizacja deszczowa), zwłaszcza w obliczu przeznaczenia nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową.

2. Na etapie budowy sieci kanalizacji sanitarnej koniecznym wydaje się zainicjowanie i przeprowadzenie czynności kontrolnych w stosunku do dotychczasowego sposobu postępowania z wytworzonymi ściekami bytowymi, tak by zapewnić większą skuteczność działań mających na celu przyłączenie jak największej liczby podmiotów do sieci kanalizacyjnej.
3. Na etapie postępowań, w ramach których prowadzona jest ocena oddziaływania na środowisko, należy uwzględnić zalecenia dotyczące raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, które są zapisane w rozdziale XI niniejszej prognozy.
4. Na etapie postępowań administracyjnych związanych z wydaniem pozwoleń na budowę i innych decyzji administracyjnych zezwalających na realizację i funkcjonowanie przedsięwzięć, należy nadać wysoki priorytet kwestiom dotyczącym badania zgodności projektów przedsięwzięć z MPZP. Analogiczna rekomendacja dotyczy rozpatrywania zgłoszeń budowlanych (dokonywanych w trybie ustawy Prawo budowlane) oraz zgłoszeń instalacji (dokonywanych w trybie ustawy Prawo ochrony środowiska).
5. Na etapie przeglądu aktualności studium i planu miejscowego, który będzie prowadzony w trybie art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, należy uwzględnić ewentualne zgłoszenia dot. konfliktów środowiskowych, aktualne dane dot. ryzyka występowania suszy i powodzi, a także doświadczenia będące wynikiem obserwacji praktycznego stosowania ustaleń MPZP.

Konsekwencją zastosowania powyższych rekomendacji będzie zapewnienie wysokiego poziomu dbałości o ochronę środowiska oraz adaptacji do zmian klimatycznych, a także uczynienie MPZP dokumentem bardziej operacyjnym i bardziej adekwatnym do wyzwań związanych z systemem zarządzania środowiskowego. Nie przewiduje się żadnych negatywnych konsekwencji w związku z wdrożeniem powyższych zaleceń.

XI. INFORMACJE ISTOTNE DLA RAPORTÓW O ODDZIAŁYWANIU PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO

Mając na uwadze treść art. 66 ust. 7 UOOŚ, wedle której „raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko powinien uwzględniać informacje o środowisku wynikające ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, istotne z punktu widzenia danego przedsięwzięcia”, poniżej zawarto katalog rekomendacji mających znaczenie dla przyszłych postępowań administracyjnych, w ramach których będzie przeprowadzana ocena oddziaływania na środowisko:

1. W raporcie o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (dalej: ROŚ) należy przeprowadzić szczegółową analizę zgodności ocenianego przedsięwzięcia z ustaleniami MPZP, w tym m.in. pod kątem:

- 1) sposobu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych,
 - 2) sposobu zagospodarowania zieleni (w tym – izolacyjnej),
 - 3) standardów ochrony akustycznej w poszczególnych jednostkach urbanistycznych,
 - 4) zapewnieniu odpowiedniego udziału energii (cieplnej i elektrycznej) ze źródeł odnawialnych,
 - 5) konieczności ograniczenia wszelkich negatywnych oddziaływań do granic terenu, do którego inwestor (lub właściciel) dysponuje tytułem prawnym.
2. W ROŚ należy również przeanalizować zgodność ocenianego przedsięwzięcia z ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planem gospodarki niskoemisyjnej.
 3. W ROŚ należy uwzględnić aktualne (na dzień opracowania ostatecznej wersji raportu) granice zasięgów obszarów zagrożonych wystąpieniem powodzi oraz ustalenia dotyczące ryzyka wystąpienia suszy.
 4. W przypadku, gdy oceniane w ROŚ przedsięwzięcie będzie związane z nowym ujęciem wód powierzchniowych i podziemnych, niezbędne będzie przeprowadzenie analizy wykazującej wpływ zamierzonej działalności na wielkość zasobów dyspozycyjnych wody (w szczególności przy przepływie o gwarancji wystąpienia 70% - w odniesieniu do wód powierzchniowych).
 5. Prowadzone w ROŚ analizy wariantów alternatywnych powinny uwzględniać zróżnicowane tryby funkcjonowania, różnorodne sposoby kształtowania zieleni, sposoby zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, zróżnicowane sposoby zapewnienia odpowiedniego udziału energii (cieplnej i elektrycznej) ze źródeł odnawialnych.
 6. Analiza oddziaływania obiektów kubaturowych na krajobraz powinna uwzględniać wizualizację planowanego przedsięwzięcia na tle aktualnego sposobu zagospodarowania terenu.

Wyżej wymienione ustalenia nie dotyczą przedsięwzięć związanych z budową kanalizacji. Nie kolidują one również z przepisami UOOŚ ustalającymi zawartość ROŚ.

XII. PROPONOWANE METODY ANALIZY ŚRODOWISKOWYCH SKUTKÓW WDRAŻANIA OCENIANEGO DOKUMENTU

Według art. 10 dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, jednym z celów monitorowania wpływu planu lub programu na środowisko jest identyfikacja „nieprzewidzianego niepożądanego wpływu”, co ma zapewnić możliwość „podjęcia odpowiedniego działania naprawczego”.

Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące dyrektywy 2001/42/WE wskazują, że dane zbierane na mocy innego prawodawstwa UE mogą zostać wykorzystane w monitoringu związanym ze strategiczną OOS, o ile są one istotne dla danego planu lub programu oraz jego oddziaływania na środowisko.

Art. 10 dyrektywy 2001/42/WE niekoniecznie wymaga bezpośredniego monitorowania znaczącego wpływu na środowisko. Dyrektywa zezwala także na monitorowanie pośrednie, na przykład poprzez czynniki nacisku lub środki łagodzące. Wytyczne Komisji Europejskiej dotyczące ww. dyrektywy wskazują w pkt 8.5, że „jeśli monitoring może być w zadowalający sposób zintegrowany z regularnym cyklem planowania, to nie ma konieczności podejmowania oddzielnych kroków proceduralnych dotyczących jego wykonywania. Monitoring może być na przykład zbieżny z regularną korektą planu lub programu, w zależności od tego, jakie oddziaływanie jest monitorowane, oraz od długości odstępów między korektami”. W sposób oczywisty ma to przełożenie na cyklicznie opracowywane dokumenty, w tym np. okresowe przeglądy aktualności studium lub planu miejscowego.

Aspektem mającym wpływ na możliwość analizy środowiskowych skutków wdrażania ocenianego projektu MPZP jest ustalenie wynikające z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Przepis ten mówi, że:

- 1) w celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowywaniu planów miejscowych,
- 2) wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki ww. analiz co najmniej raz w czasie kadencji rady;
- 3) rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, a w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania związane z przystąpieniem do zmiany tych dokumentów planistycznych.

W ramach wskazanej wyżej „oceny aktualności” możliwe jest ujęcie aspektów środowiskowych poprzez dokonanie analizy wpływu obowiązujących ustaleń MPZP na środowisko oraz sformułowanie rekomendacji odnoszących się do konieczności lub możliwości korekty lub udoskonalenia planu miejscowego.

Należy wziąć pod uwagę, że według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska gmina powinna posiadać opracowany program ochrony środowiska, z realizacji którego powinien być cyklicznie sporządzany raport. Gmina Żarów posiada uchwalony ww. Program i prowadzony jest system monitorowania jego ustaleń. Program ochrony środowiska przedstawia propozycje systemu monitorowania w zakresie ochrony i stanu środowiska naturalnego. Zarówno MPZP, jak i ww. Program będą wdrażane równocześnie, a ich wzajemne ustalenia powinny być z sobą kompatybilne i powinny wzajemnie na siebie oddziaływać wzmacniająco.

Wobec powyższego, monitorowanie wdrażania Programu będzie wystarczającym narzędziem pokazującym, czy i ew. jak reaguje środowisko na skutki realizacji dokumentów strategicznych (w tym – ocenianego projektu MPZP). W przypadku stwierdzenia, że skuteczność Programu ochrony środowiska jest nieodpowiednia, może nastąpić konieczność zaostreżenia zapisów dokumentów strategicznych pod kątem większego uwzględnienia wymagań ochrony środowiska (np. poprzez nadanie im wyjątkowego priorytetu).

Mając na uwadze powyższe, formułuje się następujące rekomendacje w zakresie monitorowania wpływu skutków wdrażania ustaleń MPZP na środowisko naturalne:

1. Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, co najmniej raz w trakcie kadencji burmistrza należy przeprowadzić ocenę aktualności studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz MPZP. W ramach oceny aktualności należy uwzględnić aktualne prognozowane zasięgi terenów zagrożonych wystąpieniem powodzi, aktualny stan prawny oraz ustalenia wynikające z dokumentów strategicznych wyższego szczebla (np. plan zagospodarowania przestrzennego województwa) oraz podejmować adekwatne do nowych uwarunkowań działania dostosowawcze.
2. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, co 2 lata należy sporządzić i przedłożyć Radzie Miejskiej raport z wykonania programu ochrony środowiska.
3. Należy prowadzić monitoring wdrażania Planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Żarów.
4. Należy prowadzić pozostałe działania i ewidencje wynikające z obowiązujących przepisów prawnych, takich jak w szczególności:
 - 1) prowadzenie ewidencji zbiorników do gromadzenia nieczystości ciekłych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - 2) przyjmowanie od mieszkańców i przekazywanie marszałkowi województwa informacji o wykorzystanych substancjach stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (m.in. wyroby zawierające azbest),
 - 3) przyjmowanie oraz weryfikowanie zgłoszeń instalacji nie wymagających pozwolenia emisyjnego,
 - 4) wydawanie decyzje nakazujące usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania,
 - 5) nakładanie obowiązku wykonania przez osobę fizyczną czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania instalacji lub urządzenia na środowisko,
 - 6) ustanawianie ograniczeń co do czasu funkcjonowania instalacji lub korzystania z urządzeń, z których emitowany hałas może negatywnie oddziaływać na środowisko,
 - 7) wydawanie zezwoleń na usuwanie drzew i krzewów z terenu nieruchomości,
 - 8) występowanie do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o podjęcie odpowiednich działań będących w jego kompetencji, jeżeli w wyniku kontroli stwierdzono naruszenie przez kontrolowany podmiot przepisów o ochronie środowiska lub występuje uzasadnione podejrzenie, że takie naruszenie mogło nastąpić.
5. Należy aktywnie podejmować działania interwencyjne (zgodnie z ustawowymi kompetencjami) w sytuacji stwierdzenia naruszenia przepisów o ochronie środowiska, gospodarce wodnej i gospodarce odpadami. W tym celu należy nadać wysoki priorytet działaniom prowadzonym przez stosowne komórki Urzędu Miejskiego oraz monitorować sygnały od mieszkańców, w których zgłaszane są nieprawidłowości i niepokoje związane ze stanem środowiska oraz zagrożeniem zdrowia i życia.

XIII. WNIOSKI

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem powstałym dla potrzeb strategicznej OOS. W konsekwencji, charakter przeprowadzonych analiz jest adekwatny do typu ocenianego dokumentu i nie pozwala na precyzyjną ocenę konkretnych oddziaływań środowiskowych. Tym samym, za właściwe uznano skupienie się przede wszystkim na poszukiwaniu odpowiedzi na temat tego, czy dokument będący przedmiotem oceny jest zgodny z celem, któremu ma służyć, oraz czy jest adekwatny do problemów ochrony środowiska (w szczególności w kontekście suszy i niedoborów wody) oraz celów środowiskowych wynikających z przepisów i dokumentów strategicznych.

Przeprowadzona w niniejszej prognozie analiza pozwoliła na postawienie następujących wniosków:

1. Wdrożenie ustaleń ocenianego dokumentu nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. W przypadku realizacji ustaleń MPZP dojdzie z pewnością do zmian w środowisku, które będą skutkiem realizacji nowej zabudowy na terenach, które

dotychczas były wykorzystywane rolniczo. Zmiany te będą skutecznie minimalizowane poprzez wiele prośrodowiskowych zapisów MPZP; dokument ten w wysokim stopniu uwzględnia wymagania ochrony środowiska. Przedstawione w planie zmiany sposobu zagospodarowania terenu są skutkiem polityki przestrzennej przedstawionej w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i pozostają zgodne z polityką ochrony środowiska.

2. Istnieje potrzeba wdrożenia zasad ochrony środowiska wynikających z MPZP, mimo iż nie jest on (bo nie może być, co wynika z uwarunkowań prawnych i systemowych) kompleksową receptą na rozwiązanie problemów ochrony środowiska.
3. Treść projektu MPZP jest adekwatna do problemów ochrony środowiska (z uwzględnieniem ram prawnych wynikających z obowiązujących przepisów); dokument jest zgodny z polityką ochrony środowiska i będzie sprzyjać osiągnięciu celów środowiskowych. Pozytywny charakter oddziaływań MPZP będzie się kumulował z dalszym wdrażaniem przepisów o ochronie środowiska i gospodarowaniu wodami.
4. Rekomenduje się nadanie dużego znaczenia sposobowi wdrażania MPZP.
5. Zdaniem autorów niniejszej prognozy, przedstawione powyżej (a także w innych miejscach prognozy) wnioski nie stanowią podstawy do wyrażenia negatywnej opinii na temat MPZP, bowiem analizowany dokument nie został w prognozie oceniony negatywnie. Nawet bez zastosowania wypracowanych rekomendacji wciąż aktualna pozostanie ocena na temat tego, że wdrożenie MPZP przyniesie pozytywne skutki dla środowiska.

XIV. WYKORZYSTANE MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE

1. Analiza występowania zjawiska suszy oraz hierarchizacja i identyfikacja obszarów narażonych na występowanie skutków suszy na terenie administrowanym przez RZGW we Wrocławiu do Projektu Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Środkowej Odry, Izery, Metuje, Łaby i Ostrożnicy (Upa), Orlicy i Morawy, Mott MacDonald, Warszawa, 2016.
2. Bar M., Jendrośka J., Okrański K., „Powiązania Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE) z Dyrektywą w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (2001/42/WE)”, Wrocław, 2013.
3. Carter J., Howe J., The Water Framework Directive and the Strategic Environmental Assessment Directive: Exploring the linkages, [w:] Environmental Impact Assessment Review 26 (2006) 287 – 300.
4. Dane Inspekcji Ochrony Środowiska pozyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

5. Guidance on Integrating Climate Change and Biodiversity into Strategic Environmental Assessment, Komisja Europejska, 2013.
6. Integrating Ecosystem Services in Strategic Environmental Assessment: A guide for practitioners, United Nations Environment Programme, 2014.
7. Inwentaryzacja przyrodnicza Miasta i Gminy Żarów”, Krameko Sp. z o.o., Kraków, 2010.
8. Kistowski M., „Wybrane aspekty metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko przyrodnicze”, [w:] „Człowiek i Środowisko” 26(3-4)/2002.
9. Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998
10. Łabędzki L., „Problematyka susz w Polsce”, [w:] „Woda-Środowisko-Obszary Wiejskie”, t. 4 z. 1(10), 2004 r.
11. Majewski W., Walczykiwicz T. (red.), „Zrównoważone gospodarowanie wodami oraz infrastrukturą hydrotechniczną w świetle prognozowanych zmian klimatycznych”, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy, 2012.
12. Natural Water Retention Measures, Komisja Europejska, 2014.
13. Ocena wpływu zmian klimatu na różnorodność biologiczną oraz wynikające z niej wytyczne dla działań administracji ochrony przyrody do roku 2030, Fundeko, 2012.
14. Opracowanie analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczegółowym ujęciu wszystkich kategorii wód dla potrzeb opracowania aktualizacji programów działań i planów gospodarowania wodami, IMGW-PIB, 2013.
15. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone dla potrzeb projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi: Wierzba, Mrowiny, Łazany w gminie Żarów, Pracownia Ekofizjografii Urbanistycznej, Kłodzko – Świdnica, 2004.
16. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe. Miasto i gmina Żarów, Projektowanie Urbanistyczne, Wałbrzych, 2010.
17. Opracowanie ekofizjograficzne dla województwa dolnośląskiego, Wojewódzkie Biuro Urbanistyczne, Wrocław, 2005.
18. Opracowanie warunków korzystania z wód zlewni Bystrzycy, Integrated Management Services Sp. z o. o., Wrocław, 2013.
19. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, 2016.
20. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym w regiony wodnym Środkowej Odry, 2016.
21. Projekt Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionach wodnych Środkowej Odry, Izery, Metuje, Łaby i Ostrożnicy (Upa), Orlicy i Morawy, Mott MacDonald, Warszawa 2016.
22. Przegląd istotnych problemów gospodarki wodnej dla obszarów dorzeczy, 2012.
23. Support Policy Development for Integration of Ecosystem Service Assessments into WFD and FD Implementation, Komisja Europejska, 2014.
24. Ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), podziemnych (JCWPd) i obszarów chronionych, Pectore-Eco, 2013.
25. Wdrożenie dyrektywy 2001/42 w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, Komisja Europejska, 2003.
26. Witczak S. (red.) i in., “Mapa wrażliwości wód podziemnych na zanieczyszczenie. Plansza 1: Podatność wód podziemnych pierwszego poziomu wodonośnego na zanieczyszczenia z powierzchni terenu”, Ministerstwo Środowiska, 2011 r.

27. Wytyczne dotyczące najlepszych praktyk w zakresie ograniczania, łagodzenia i kompensowania procesu zasklepiania gleby, Komisja Europejska, 2012 r.
28. Wytyczne dotyczące zasad i zakresu uwzględniania zagadnień ochrony środowiska w programach sektorowych, Rada Ministrów, 2002 r.,
29. Zasady dobrej praktyki prowadzenia inwestycji, Instytut Ochrony Przyrody PAN, 2010 r.

XV. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Wprowadzenie

Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (dalej: MPZP) dla obrębu Mikoszowa w gminie Żarów. Prognoza została opracowana dla potrzeb przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Została w niej przedstawiona analiza środowiskowych skutków wdrożenia ustaleń MPZP.

Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

MPZP jest aktem prawa miejscowego, który określa przeznaczenie, warunki zagospodarowania i zabudowy terenu, a także rozmieszczenie inwestycji celu publicznego. Akt ten powinien być zgodny ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które zostało przyjęte w 2013 r. i częściowo zmienione w 2015 r. MPZP będzie przyjęty w drodze uchwały rady gminy, która poprzedzona zostanie przeprowadzeniem konsultacji społecznych oraz pozyskaniem stanowisk (opinii i uzgodnień) wielu podmiotów, w tym m.in. organów ochrony środowiska i zdrowia publicznego.

Oceniany projekt MPZP zastąpi dotychczas obowiązujące częściowe plany miejscowe. Dokument dostosowuje ustalenia planistyczne do zapisów ww. studium oraz uwzględnia problematykę ochrony środowiska, w tym uwarunkowania dot. gospodarki wodnej i zmian klimatu. MPZP wprowadza szczegółowe ustalenia w zakresie ochrony środowiska. Zapisano m.in., że uciążliwość związana z działalnością prowadzoną w obrębie poszczególnych działek nie może powodować ponadnormatywnego obciążenia środowiska naturalnego poza granicami działki, do której inwestor posiada tytuł prawny. wprowadzono zapisy na temat retencjonowania wód opadowych i roztopowych. Wprowadzono zapisy dot. ochrony drzew i krzewów. Zapisano w MPZP szczegółowe ustalenia dla poszczególnych jednostek planistycznych, określając ich przeznaczenie podstawowe i uzupełniające, ustalając rodzaj zabudowy, a także kierunki orientacji, parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu (w tym: minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej).

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym, krajowym i regionalnym

W Prognozie dokonano analizy wielu dokumentów strategicznych, w których ustanowione są cele polityki w zakresie ochrony środowiska. Dokumenty te zawierają wiele różnorodnych ustaleń w zakresie ochrony poszczególnych komponentów środowiska. Najważniejsze wynikające z nich cele strategiczne w zakresie ochrony środowiska są następujące:

1. Powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej i degradacji funkcji ekosystemu oraz przywrócenie ich w możliwie największym stopniu.
2. Powstrzymanie pogarszania stanu wód oraz osiągnięcie ich dobrego stanu.
3. Utrzymanie oraz poprawa komfortu i jakości życia ludzi.
4. Przeciwdziałanie degradacji gleb.
5. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń i poprawa lub utrzymanie poziomów jakości powietrza, nie stanowiących zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i środowiska naturalnego.
6. Przeciwdziałanie zmianom klimatu i ograniczanie negatywnych skutków tych zmian, w tym – adaptacja do zmian klimatycznych.
7. Ochrona klimatu akustycznego oraz ograniczanie emisji hałasu.
8. Zrównoważone gospodarowanie zasobami naturalnymi.
9. Ochrona i odbudowa wartości krajobrazowych.
10. Ochrona i ograniczanie negatywnego wpływu na zabytki i dobra materialne.
11. Rozwój gospodarki zasobooszczędnej, niskoemisyjnej i niskoodpadowej.

Analiza zgodności ocenianego dokumentu z polityką ochrony środowiska

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że projekt MPZP przyczynia się do realizacji celów strategicznych dotyczących ochrony środowiska, gospodarki wodnej i adaptacji do zmian klimatycznych. Nie zidentyfikowano kolizji pomiędzy strategicznymi ustaleniami polityk środowiskowych a treścią MPZP.

Analiza uwarunkowań środowiskowych

Wieś Mikoszowa położona jest w gminie Żarów (powiat świdnicki, województwo dolnośląskie). Powierzchnia miejscowości wynosi 470,38 ha. Obszar miejscowości ma charakter równinny, jedynie północno-wschodnia zalesiona część terenu jest nieznacznie wyniesiona ponad poziom wsi, natomiast część południowo – wschodnia jest lekko obniżona.

Wiodącym sposobem zagospodarowania analizowanego obszaru jest rolnictwo oraz funkcja mieszkaniowa. Teren osadniczy Mikoszowej tworzy zwarty obustronny ciąg zabudowań rozciągnięty wzdłuż dróg. Dominuje zabudowa jednorodzinna oraz zabudowa mieszkaniowa o charakterze wiejskim, w mniejszym stopniu wielorodzinna. Teren osadniczy otaczają arealty rolne; użytki rolne okalają centralną część miejscowości Mikoszowa. W północno-wschodniej części miejscowości zachowany jest zwarty kompleks leśny. Północna część obrębu obejmuje niewielki fragment eksploatowanego złoża Rusko-Jaroszów (w którym wydobywane są gliny ogniotrwałe) i zwałowiska nadkładu ze złoża (zdecydowana większość powierzchni tych obiektów jest położona w obrębie miejscowości Jaroszów w gminie Strzegom).

Miejscowość zamieszkuje ok. 160 osób. Wieś jest dobrze skomunikowana z otoczeniem za sprawą dobrze rozwiniętej sieci dróg. Istnieje tu sieć energetyczna i wodociągowa. Źródłem zaopatrzenia w ciepło są indywidualne źródła grzewcze. Fragmentarycznie istnieje sieć kanalizacji deszczowej, natomiast nie ma kanalizacji sanitarnej i gazociągu. Obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przewiduje skanalizowanie całej gminy i odprowadzenie ścieków do oczyszczalni.

Analizowany obszar położony jest w dorzeczu Odry, w regionie wodnym Środkowej Odry, w zlewni Bystrzycy, której dopływem jest Strzegomka. Południowa część obrębu Mikoszowa położona jest w granicach Jednolitej Części Wód Powierzchniowych (JCWP) „Strzegomka od Pełcznicy do Bystrzycy”; północna część obrębu położona jest w granicach JCWP „Dąbia”. Granica między zlewnią Strzegomki i Dąbi biegnie przez środek obrębu Mikoszowa. Główną przyczyną złego stanu wód (w skali zlewni) jest zanieczyszczenie rzek ściekami komunalnymi, spływy powierzchniowe z terenów wykorzystywanych rolniczo i z terenów zurbanizowanych, depozycja zanieczyszczeń z atmosfery, przekształcenia hydromorfologiczne rzeki oraz zaburzenia reżimu hydrologicznego (w tym: znaczne wykorzystanie dyspozycyjnych zasobów wodnych).

Uwarunkowania hydrogeologiczne wskazują na niską podatność wód podziemnych na zanieczyszczenie oraz wysoki stopień zagrożenia erozją wodną. Wody podziemne występują w rejonie Mikoszowej średnio na głębokości 1-5 m ppt, przy czym w rejonie cieków Dąbia oraz bezimiennego cieków będącego dopływem Strzegomki (przepływającego przez łążany) wody występują na głębokości zaledwie 1 m ppt. Mapa ta wskazuje również na słabą przepuszczalność gruntów. W rejonie miejscowości Mikoszowa nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Odnotowuje się wysoki stopień zagrożenia wystąpieniem zjawiska suszy. Badania klimatyczne wskazują na coraz częstsze występowanie ekstremalnych zjawisk pogodowych

(zwłaszcza powodzie i susze oraz zjawiska krótkoterminowe - nawalne opady deszczu oraz fale upałów).

W odniesieniu do jakości powietrza należy wskazać na problem związany z niską emisją z palenisk domowych, pyleniem powodowanym przez zakład przeróbczy granodiorytu (pylenie to ma marginalne znaczenie dla terenów zabudowanych, wpływa jedynie na okoliczne pola), pylenie spod kół pojazdów przejeżdżających przez miejscowość. Okresowe znaczenie mają także działania generujące emisję pyłów z pól uprawnych. Głównym źródłem emisji hałasu w rejonie wsi jest ruch pojazdów na drogach, w mniejszym stopniu działania związane z rolnictwem oraz eksploatacją kopalni.

W rejonie Mikoszowej oraz w pobliżu (do 5 km) nie występują obszarowe formy ochrony przyrody. Rzeka Strzegomka stanowi korytarz ekologiczny ważny w skali regionalnej. Najcenniejszym przyrodniczo terenem w obrębie Mikoszowa jest las (przynależny do Nadleśnictwa Świdnica) w północno-wschodniej części oraz przydrożne aleje drzew. Ważną funkcję pełnią także zadrzewienia śródpolne.

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

1. Brak kanalizacji sanitarnej i słabo rozwinięty system kanalizacji deszczowej, a także ryzyko niewłaściwej eksploatacji istniejących zbiorników do gromadzenia nieczystości ciekłych.
2. Zły stan wód powierzchniowych oraz duża podatność wód podziemnych na zanieczyszczenie z powierzchni terenu z uwagi na płytko występujące wody podziemne.
3. Funkcjonowanie kopalni i zlokalizowanego przy niej zakładu przeróbczego, które są źródłem emisji hałasu oraz nieorganizowanej emisji pyłów.
4. Oddziaływania związane z emisją pyłu i hałasu będące skutkiem ruchu pojazdów.
5. Wysoki stopień zagrożenia suszą.
6. Wykorzystywanie w źródłach grzewczych paliw o niskiej jakości oraz odpadów.
7. Postępująca utrata naturalnych walorów retencyjnych wskutek wzrostu powierzchni zabudowanej.

Analiza i ocena znaczących oddziaływań na środowisko

Oceniany dokument ma zastąpić dotychczas obowiązujące plany miejscowe, które były poddane procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Ponadto, ustalenia MPZP muszą być zgodne ze studium, które również było poddane ww. ocenie w 2013 r. Oceny te wskazały na dopuszczalność takiego sposobu zagospodarowania terenu, jaki jest ustalony w ocenianym MPZP. W dokumencie tym następuje zatem doprecyzowanie zasad zagospodarowania przestrzennego, które w ogólny sposób wynikają zarówno z dotychczasowych planów, jak i ze studium.

Przyjęcie analizowanego dokumentu nie będzie generować negatywnego oddziaływania na środowisko wód powierzchniowych oraz nie będzie kolidować z polityką ochrony wód.

Ważnym aspektem w ocenianym MPZP jest sposób podejścia do gospodarki wodno – ściekowej. Mając na uwadze perspektywę budowy sieci kanalizacyjnej, wprowadzono do MPZP zapisy mówiące o docelowym zagospodarowaniu ścieków komunalnych poprzez ich skierowania do kanalizacji sanitarnej. Do czasu realizacji systemu kanalizacyjnego dopuszczono gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, pod warunkiem spełnienia obowiązujących w tym zakresie przepisów. Ze względu na perspektywę budowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz ze względu na niekorzystne uwarunkowania środowiskowe odstąpiono od możliwości budowy tzw. przydomowych oczyszczalni ścieków. Istotnym aspektem jest wprowadzenie do MPZP zapisów gwarantujących retencjonowanie wód opadowych i roztopowych, co stanowi jednocześnie realną odpowiedź na wyzwania strategiczne dotyczące uwzględniania usług ekosystemowych, adaptacji do zmian klimatycznych oraz zmniejszania ryzyka wystąpienia susz i powodzi.

MPZP wprowadza ustalenia zapewniające wysoki poziom dbałości o ochronę zasobów wód podziemnych. Wyraża się on poprzez zapisy sprzyjające uporządkowaniu gospodarki ściekowej (w tym: skanalizowaniu miejscowości) oraz ustalenia w zakresie retencji wód opadowych i roztopowych (co ma na celu m.in. zminimalizowanie oddziaływania polegającego na pogorszeniu uwarunkowań retencji glebowej za sprawą przewidywanych do zabudowy terenów).

Nie stwierdzono ryzyka kolizji ocenianego dokumentu z celami środowiskowymi wynikającymi z dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej).

W MPZP wskazano, że dopuszcza się zaopatrzenie w ciepło i energię elektryczną realizację z urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł, o mocy nie przekraczającej 100kW (z wyłączeniem obiektów i urządzeń wykorzystujących energię wiatru innych niż mikroinstalacje). Chodzi tu głównie o małe instalacje prosumenckie.

W MPZP nie zawarto zapisów kolidujących z wymaganiami ochrony przyrody. Oceniany dokument w jakikolwiek sposób nie oddziałuje na obszary ochrony przyrody, nie wpływa też na realizację ustaleń wynikających z planów ochrony, planów zadań ochronnych czy też innych dokumentów dotyczących obszarów objętych prawnymi formami ochrony przyrody.

Można stwierdzić, że MPZP zawiera ustalenia sprzyjające poprawie stanu ochrony przyrody. Chodzi tu w szczególności o ochronę istniejących zadrzewień, realizację nasadzeń zastępczych oraz wysoki udział powierzchni biologicznie czynnych w obrębie nieruchomości zabudowanych.

W MPZP widoczna jest również dbałość o usługi ekosystemowe związane z naturalną retencją, co wyraża się w zapisach dotyczących zachowania w obrębie działek odpowiedniego (zazwyczaj wysokiego) stopnia udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz w zapisach dotyczących zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Cenne są zapisy MPZP dotyczące ochrony drzew.

Ustalenia MPZP zapewniają wyższy niż dotychczas poziom dbałości o jakość środowiska naturalnego, w tym jakość życia mieszkańców. Wyraża się to w zapisach nawiązujących do ochrony środowiska gruntowo – wodnego (budowa kanalizacji sanitarnej, zagospodarowanie

wód opadowych i roztopowych), adaptacji do zmian klimatycznych z uwzględnieniem ryzyka wystąpienia suszy i powodzi (ochrona naturalnej retencji, modernizacja istniejącej infrastruktury), walorów krajobrazowych (ochrona zieleni, estetyka krajobrazu, odpowiedni udział terenów biologicznie czynnych), walorów mikroklimatycznych (wysoki poziom udziału powierzchni biologicznie czynnych, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, odstąpienie od możliwości rozsączania ścieków bytowych w gruncie) oraz w zapisach mających związek z ograniczeniem emisji zanieczyszczeń do atmosfery (poprzez zapisy mówiące o wzroście udziału energii cieplnej i elektrycznej ze źródeł odnawialnych).

Analizowany projekt MPZP wiele miejsca poświęca zasadom ochrony krajobrazu i dóbr kultury, włączając w to zabytki, aleje drzew i stanowiska archeologiczne. Dokument wprowadza konieczność ochrony zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych. W planie określono też zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu. Wyżej wymienione ustalenia mogą generować jedynie pozytywne oddziaływanie na krajobraz i dobrą kulturę. Ich należyte uwzględnienie na etapie praktycznego stosowania MPZP będzie gwarantowało nie tylko zachowanie, ale i zwiększenie stopnia ochrony istniejących walorów krajobrazowych i aspektów związanych z ochroną zabytków i dóbr kultury.

Oceniany MPZP zawiera zapisy sprzyjające odpowiedniej ochronie akustycznej terenów zamieszkałych przez ludzi. Wynikające z MPZP zasady ochrony akustycznej będą wzmacniane przez inne ustalenia planistyczne, mówiące o konieczności ograniczenia uciążliwości związanych z emisją hałasu i pyłów wyłącznie do granic terenu, do którego inwestor dysponuje tytułem prawnym.

Dla kwestii związanych z ochroną powietrza duże znaczenie mają zarówno wymienione powyżej zapisy MPZP, a także ustalenia wskazujące na zachowanie i ochronę drzew, zadrzewień i alei drzew, budowę ścieżek rowerowych oraz wykorzystywanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł.

Wpływ na środowisko w przypadku odstąpienia od realizacji projektowanego dokumentu

Oceniany projekt MPZP zawiera wiele ustaleń o charakterze prośrodowiskowym. Jego stosowanie będzie się odbywało równolegle z wdrażaniem przepisów określających warunki korzystania ze środowiska oraz innych przepisów i dokumentów wspierających zachowanie należytego poziomu jego ochrony.

Odstąpienie od przyjęcia MPZP będzie oznaczało pozostanie przy dotychczasowym poziomie ochrony środowiska – co jednocześnie oznaczałoby utratę szansy na wprowadzenie standardów wyższych, sprzyjających harmonijnemu rozwojowi uwzględniającemu konieczność wysokiego poziomu ochrony warunków życia i zdrowia mieszkańców Mikoszowej.

Odstąpienie od przyjęcia MPZP byłoby zaprzepaszczeniem szansy na opracowanie dobrego i praktycznego narzędzia do odpowiedniego zarządzania zagospodarowaniem przestrzennym. W związku z powyższym, rekomenduje się przyjęcie ocenianego MPZP oraz uwzględnienie, w miarę możliwości, rekomendacji dotyczących udoskonalenia ocenianego dokumentu.

Wnioski i rekomendacje

Przeprowadzona analiza wykluczyła możliwość zaistnienia znaczącego negatywnego oddziaływania ustaleń MPZP na środowisko. W przypadku realizacji ustaleń MPZP dojdzie z pewnością do zmian w środowisku, które będą skutkiem realizacji nowej zabudowy na terenach, które dotychczas były wykorzystywane rolniczo. Zmiany te będą skutecznie minimalizowane poprzez wiele prośrodowiskowych zapisów MPZP.

Treść projektu MPZP jest adekwatna do problemów ochrony środowiska. Wdrażaniu ustaleń MPZP będzie towarzyszyło stosowanie przepisów o ochronie środowiska i gospodarowaniu wodami. Na etapie postępowań administracyjnych związanych z wydaniem decyzji administracyjnych zezwalających na realizację i funkcjonowanie przedsięwzięć należy nadać wysoki priorytet kwestiom dotyczącym badania zgodności projektów przedsięwzięć z MPZP. Analogiczna rekomendacja dotyczy rozpatrywania zgłoszeń budowlanych oraz zgłoszeń eksploatacji instalacji. Konsekwencją zastosowania powyższych rekomendacji będzie zapewnienie wysokiego poziomu dbałości o ochronę środowiska oraz adaptacji do zmian klimatycznych, a także uczynienie MPZP dokumentem bardziej operacyjnym i bardziej adekwatnym do wyzwań związanych z systemem zarządzania środowiskowego.

W związku z powyższym, udzielono rekomendacji odnośnie do przyjęcia i wdrożenia projektu MPZP.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Zgodnie z wymogiem art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f oraz art. 74a ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko, jako autor prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obrębu Mikoszowa w gminie Żarów oświadczam, iż spełniam wymagania, o których mowa w art. 74 ust. 2 ww. ustawy:

- 1) ukończyłem studia pierwszego stopnia z zakresu nauk przyrodniczych (na kierunku „ochrona środowiska” – Uniwersytet Wrocławski) oraz studia drugiego stopnia z zakresu nauk technicznych (na kierunku „inżynieria środowiska” – Politechnika Wrocławska),
- 2) posiadam 11-letnie doświadczenie pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i prognozy oddziaływania na środowisko (brałem udział w przygotowaniu ponad 30 raportów i prognoz).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Świdnica, 30.06.2017 r. – 30.11.2018 r.

Krzysztof Okraśiński

